



مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی



عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir



سیرت
مختصر

چهل حدیث در باب

اعجاز صلوات



مؤلف: سید محمد
مطبع: سید محمد



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث در باب اعجاز صلوات بر محمد و آل محمد

نویسنده:

محمد شفیعی مازندرانی

ناشر چاپی:

زائر - آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

| | |
|----|---|
| ۵ | فهرست |
| ۷ | چهل حدیث در باب اعجاز صلوات بر محمد و آل محمد |
| ۷ | مشخصات کتاب |
| ۷ | اشاره |
| ۱۱ | فهرست مطالب |
| ۱۶ | اشاره: |
| ۱۷ | صلوات کامل و ناقص کدام است؟ |
| ۲۳ | اهمیت صلوات |
| ۲۳ | رفع حسرت با صلوات |
| ۲۴ | صلوات در خانه کعبه |
| ۲۵ | سبب مهر السنه |
| ۲۶ | تقارن صلوات با ذکر خدا |
| ۲۶ | شرکت ملایکه |
| ۲۸ | راز شیرینی غسل |
| ۲۸ | حکایت |
| ۲۹ | برخی از آثار صلوات |
| ۲۹ | بهترین ذکر |
| ۳۰ | شرایط اظهار حاجت |
| ۳۲ | اعجاز صلوات با صدای بلند |
| ۳۳ | عامل جلب رضایت خدا |
| ۳۳ | نابود کننده سیئات |
| ۳۴ | اعجاز نوشتن صلوات |
| ۳۴ | فرشتگان حامل صلوات |
| ۳۵ | بهترین عمل در جمعه |

| | |
|----|--|
| ۳۷ | هنگام نگاه به نامحرم و ذکر صلوات |
| ۳۷ | سنگین ترین عمل در قیامت |
| ۳۸ | باعث سنگینی کفه حسنات |
| ۳۸ | روشنایی قبر |
| ۳۹ | نور پل صراط |
| ۳۹ | مهمان پیامبر در بهشت |
| ۴۰ | راز سربلند موسی |
| ۴۰ | صلوات در امت های پیش از اسلام |
| ۴۱ | خلاصی از دشواری ها |
| ۴۲ | قضیه گاو بنی اسرائیل |
| ۴۸ | توسل بنی اسرائیل |
| ۴۹ | صلوات و رنج شیطان |
| ۵۰ | برترین اعمال [پیامی از برزخ] |
| ۵۱ | صلوات و رمضان |
| ۵۲ | صلوات در روز مبعث |
| ۵۳ | موارد و جلوه های مختلف اهتمام به صلوات |
| ۵۳ | ۱. صدقه زبان |
| ۵۵ | ۲. بخیل ترین مردم |
| ۵۵ | ۳. هنگام بوییدن گل |
| ۵۷ | ۴. پیامبر و اولین منبر |
| ۵۹ | اعجاز صلوات و نابود شدن گناهان |
| ۵۹ | اعجاز صلوات و تأمین عافیت و تندرستی |
| ۶۰ | اعجاز صلوات و اجابت دعا شد و تصفیه اعمال |
| ۶۰ | بهتر است از دعا |
| ۶۱ | خاتمه |
| ۷۹ | درباره مرکز |

چهل حدیث در باب اعجاز صلوات بر محمد و آل محمد

مشخصات کتاب

سرشناسه: شفیعی مازندرانی، محمد، ۱۳۲۸ -

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث در باب اعجاز صلوات بر محمد و آل محمد / سیدمحمد شفیعی مازندرانی.

مشخصات نشر: قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۲۷ ص.؛ ۱۱ × ۱۶/۵ س.م.

شابک: ۷۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۱۸۰-۱-۰۰۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۱۳-۱۲۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: اربعینات -- قرن ۱۴

موضوع: صلوات -- احادیث

موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴

شناسه افزوده: آستانه مقدسه قم. انتشارات زائر

رده بندی کنگره: BP۱۴۳/۹/ش ۷ چ ۹ ۱۳۹۰

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۴۰۵۳۶

ص: ۱

اشاره

چهل حدیث در باب

اعجاز صلوات

بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله

سید محمد شفیعی مازندرانی

ص: ۳

شناسنامه

ص: ۴

فهرست مطالب

فهرست مطالب

عنوان صفحه

اشاره: ۷۰۰۰

صلوات کامل و ناقص کدام است؟ ۸۰۰۰

اهمیت صلوات ۱۵۰۰۰

رفع حسرت با صلوات ۱۵۰۰۰

صلوات در خانه کعبه ۱۶۰۰۰

سبب مهر السنه ۱۷۰۰۰

تقارن صلوات با ذکر خدا ۱۸۰۰۰

شرکت ملایکه ۱۸۰۰۰

استجاب دعا ۱۹۰۰۰

راز شیرینی عسل ۲۰۰۰۰

حکایت ۲۱۰۰۰

برخی از آثار صلوات ۲۲۰۰۰

بهترین ذکر ۲۲۰۰۰

شرایط اظهار حاجت ۲۲۰۰۰

اعجاز صلوات با صدای بلند ۲۴۰۰۰

عامل جلب رضایت خدا ۲۵۰۰۰

نابود کننده سیئات ۲۶۰۰۰

اعجاز نوشتن صلوات ۲۶۰۰۰

فرشتگان حامل صلوات ۲۷۰۰۰

بهترین عمل در جمعه ۲۸۰۰۰

هنگام نگاه به نامحرم و ذکر صلوات ۳۰۰۰۰

ص: ۵

سنگین ترین عمل در قیامت ... ۳۰

باعث سنگینی کفه حسنات ... ۳۱

روشنایی قبر ... ۳۱

نور پل صراط ... ۳۲

مهمان پیامبر در بهشت ... ۳۲

راز سربلند موسی ... ۳۳

صلوات در امت های پیش از اسلام ... ۳۳

خلاصی از دشواری ها ... ۳۵

قضیه گاو بنی اسرائیل ... ۳۶

توسل بنی اسرائیل ... ۴۲

صلوات و رنج شیطان ... ۴۳

برترین اعمال [پیامی از برزخ] ... ۴۴

صلوات و رمضان ... ۴۵

صلوات در روز مبعث ... ۴۶

موارد و جلوه های مختلف اهتمام به صلوات ... ۴۷

۱. صدقه زبان ... ۴۷

۲. بخیل ترین مردم ... ۴۹

۳. هنگام بوییدن گل ... ۵۰

۴. پیامبر و اولین منبر ... ۵۱

اعجاز صلوات و نابود شدن گناهان ... ۵۳

اعجاز صلوات و تأمین عافیت و تندرستی ۵۴۰۰۰

اعجاز صلوات و اجابت دعا شد و تصفیه اعمال ۵۵۰۰۰

بهتر است از دعا ۵۵۰۰۰

خاتمه ۵۶۰۰۰

ص: ۶

حکمت تأکید صلوات ۵۶۰۰۰

پاسخ به یک پرسش ۵۶۰۰۰

نتیجه ۵۹۰۰۰

فهرست منابع ۶۰۰۰۰

ص: ۷

تردیدی نیست که صلوات کامل همان است که همه مسلمانان، در تشهد نماز به ادای آن می پردازند: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

صلوات در پیشگاه خدا دارای اهمیت و جایگاه خاصی است و پرداختن به آن آثار ارزنده را در بر دارد. می توان گفت صلواتی که با شرایط لازم بر زبان آید، اعجاز می کند، حلال مشکلات بوده و دست آدمی را در زندگی می گیرد. صلوات، دل را به سوی عالمی مصفا و به دور از هرگونه تیرگی به پرواز در می آورد. مایه تطهیر جان آدمی گشته، برکات فراوانی را از آسمان رحمت بر آدمی نازل می سازد. هم چنین صلوات مایه تقرب آدمی به درگاه خدا گشته، باعث جلب نظر اولیای الهی و خلیفگان خدا نسبت به آدمی می شود.

این نوشته، درصدد بیان تأثیرات مثبت و اعجازآمیز ذکر «صلوات» است. در فصل اول صلوات کامل و ناقص مورد بحث قرار می گیرد و در فصل دوم سخن از اهمیت صلوات به میان می آید. در فصل سوم به برخی از مهم ترین آثار اعجازآمیز صلوات اشاره می شود. در

فصل چهارم موارد و جلوه های مختلف اهتمام به صلوات، مورد توجه قرار می گیرد. و در خاتمه، به حکمت تأکید بر صلوات نیز اشاره می شود.

صلوات کامل و ناقص کدام است؟

صلوات کامل و ناقص کدام است؟

صلوات کامل، همان است که در تشهد نماز به آن می پردازیم و همه مسلمانان به آن اهتمام می ورزند.

استاد بزرگوارم علامه ملایری، صاحب کتاب پراج «جامع احادیث الشیعه» ضمن نقل خاطرات سفر حج خود به نگارنده گفت: روزی امام جماعت کنار کعبه را دیدار کردم. مردی باوقار و خوش برخورد بود. خود را معرفی کردم. خیلی مرا مورد لطف و احترام خود قرار داد. در ضمن حرف ها، به او گفتم: «چرا شما گاهی از نثار صلوات بر آل رسول صلی الله علیه و آله خودداری می کنید؟» پاسخ داد: «صلوات بر محمد و آل او در تشهد نماز، بر همگان واجب است، ولی در غیر این مورد ذکر آل واجب نیست، بلکه مستحب است. لذا گاهی عملاً رعایت نمی شود.» گفتم: پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در پاسخ این سؤال که چگونه صلوات بفرستیم فرمود: قُولُوا: اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ اٰلِ مُحَمَّدٍ. و افزودم: در دستور العمل پیامبر صلی الله علیه و آله در این باره «آلِ مُحَمَّد» مورد توجه است و استثنایی در کار نیست تا در غیر نماز بدون ذکر آل محمد اشکال نداشته باشد. هم چنین آن حضرت از صلوات «بِتْرَاء» نهی به عمل آورده است. «بِتْرَاء» عبارت

است از صلوات بدون ذکر آل محمد. (۱)

او با تعجب به من نگریست و گفت: «در کجا؟» گفتم: «در صحیح بخاری (۲). آن جا که آیه «إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا» (۳) را تبیین می کند.»

گفت: «امشب به آن کتاب (۴) مراجعه می کنم. اگر چنین باشد، من از این به بعد آن را رعایت می کنم.»

گفتم: «من ظهر فردا همین جا منتظر شما هستم.» روز بعد او کمی دیر آمد. بدون مقدمه نگاهی به من کرد و در حالی که با دست خود به من اشاره می کرد، گفت: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ» و رفت. معلوم شد که حدیث مذکور را در کتاب نامبرده یافته است.

در جواهر الکلام، ج ۱۰، ص ۲۶۲ می خوانیم: آن چه به عنوان واجب، در تشهد نماز به چشم می خورد، عبارت است از «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ» و اجماع اهل نظر بر آن منعقد می باشد و بقیه مستحب خواهد بود و کسی که به ذکر آل محمد، در صلوات نپردازد، نماز او باطل است.

ص: ۱۰

۱- ۱. ر.ک: جواهر الکلام، ج ۱۰، ص ۲۵۵ و ۲۵۶.

۲- ۲. چهل حدیث درباره صلوات، چاپ سازمان تبلیغات اسلامی؛ ر.ک: پرورش روح، ج ۲، بخش صلوات. و نیز جهت اطلاع بیشتر از احادیث باب صلوات مراجعه شود به کتاب تزکیه بر نفس نوشته شفعی مازندرانی از منشورات دفتر فرهنگ اسلامی، تهران.

۳- ۳. احزاب، آیه ۵۶.

۴- ۴. ر.ک: صحیح، ج ۶، ص ۲۷؛ ر.ک: الصواعق المحرقة، ص ۸۷؛ کشف الغمه، ج ۱، ص ۱۹۴.

شافعی، امام فرقه شافعیه در باب وجوب صلوات بر اهل بیت علیهم السلام و اهمیت آن این چنین سرود:

يَا أَهْلَ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ حُبُّكُمْ فَرَضٌ مِنَ اللَّهِ فِي الْقُرْآنِ أَنْزَلَهُ

كَفَاؤُكُمْ مِنْ عَظِيمِ الْفَضْلِ أَنْكُمْ مَنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْكُمْ لَا صَلَاةَ لَهُ (۱)

ای اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و آله دوستی و محبت به شما از واجباتی است که در قرآن به چشم می خورد و عظمت و گران سنگی شما همین بس، که اگر کسی به شما درود نفرستد، نماز او باطل است.

در حدیث آمده است: زید بن خارجه می گوید: «از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله سؤال کردم که چگونه در پیشگاه خدا طلب حاجت کنم؟» رسول خدا صلی الله علیه و آله پاسخ داد: «بر من صلوات بفرستید و در دعا کوشا باشید.» و افزود: این چنین بگویید: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» (۲) در این دستور العمل، چگونگی صلوات کامل را پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله خاطر نشان کردند.

آن چه مورد عنایت پروردگار حکیم می باشد، صلوات کامل است نه صلوات ناقص. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: «کسی که بر من صلوات بفرستد ولی بر آل من صلوات نفرستد، بوی بهشت را استشمام نمی کند.» (۳)

ص: ۱۱

۱-۱. ینابیع الموده، ج ۳، ص ۱۰۳.

۲-۲. عن زید بن خارجه: سألت رسول الله صلى الله عليه وآله فقال: «صَلُّوا عَلَيَّ وَاجْتَهِدُوا فِي الدُّعَاءِ وَقُولُوا: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» (سنن نسائي، ج ۳، ص ۴۹؛ السنن الكبرى، ج ۱، ص ۳۸۳).

۳-۳. أمالي صدوق، ص ۲۶۷، ح ۲۹۱؛ وسائل الشيعة، ج ۷، ص ۲۰۳، ح ۹۱۱۷: قال النبي صلى الله عليه وآله: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَ لَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ آلِي لَمْ يَجِدْ رِيحَ الْجَنَّةِ».

زیرا صلوات ناقص مورد نهی و نکوهش پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله می باشد. چنان که آن حضرت فرمود: صلوات ناقص برای من منظور ندارید و «صلوات بترأء» را کنار بگذارید. (۱)

امام باقر علیه السلام به مردی که دست به خانه خدا نهاده و صلوات ناقص ادا می کرد و می گفت: «اللهم صلّ علی محمد» نگریست و فرمود: «ای مرد، صلوات را ناقص ادا نکن و در حق ما ستم روا مدار. بگو: اللهم صلّ علی محمد و آل محمد». (۲)

صلوات بترأء، یعنی صلوات بدون ذکر آل محمد صلی الله علیه و آله در کلام پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله مورد نهی و نکوهش قرار گرفته است. لکن این مسأله (عدم ذکر آل) در صلوات، گاهی جنبه سیاسی داشته است. از جمله در تاریخ یعقوبی آمده است:

«کان ابن الزبیر _ و هو عبدالله _ كثير البغض لعلی بن أبی طالب، تحامل عليهم تحاملاً شديداً و أظهر لهم العداوه والبغضاء حتى بلغ منه أن ترك الصلاة علی محمد فی خطبته، فقيل له: لم تركت الصلاة علی النبي؟ فقال: إن له أهل سوء

ص: ۱۲

۱- ۱. ر.ك: صحيح بخاری، ج ۶، ص ۲۷؛ الصواعق المحرقة، ص ۸۷.

۲- ۲. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۰۲، حدیث ۹۱۱۲: قال الصادق علیه السلام: «سَمِعَ أَبِي رَجُلًا مُتَعَلِّقًا بِالْبَيْتِ وَ هُوَ يَقُولُ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ لَا تَبْتَرِهَا وَ لَا تَطْلِمْنَا حَقًّا، قُل: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ».

يشربون لذكرك و يرفعون رؤوسهم إذا سمعوا به».

عبدالله زبير، چهل روز در خطبه نماز جمعه، صلوات را ترك کرده بود. هنگامي که راز آن را از او جویا شدند، گفت: «ناچارم هنگام صلوات بر پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به آل او هم درود بفرستم. بر این اساس صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله را ترك کردم».^(۱)

مخالفان اهل بیت کینه خود را در برابر خط امامت در حذف کلمه «آل محمد صلی الله علیه و آله» هنگام صلوات ابراز می کردند و در این رابطه نامه هایی که از اهالی این خط بر جای مانده است گویای همین مسأله می باشد. ابن ابی الحدید، اندیشمند معروف اهل سنت، در کتاب خود (شرح نهج البلاغه) نامه های مختلفی از این دو جناح، پیروان خط سقیفه و پیروان خط امامت را متذکر گشته است. در نامه های خط سقیفه، هنگام صلوات بر حضرت رسول صلی الله علیه و آله کلمه «آل» به چشم نمی خورد^(۲)، ولی در نامه های گروه دوم، صلوات بر آل محمد، دیده می شود.

* * *

زمخشری در ذیل آیه: «هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ»^(۳) می نویسد: طبق مفاد این آیه، صلوات بر

ص: ۱۳

-
- ۱- ۱. تتمه المنتهی، ص ۷۷؛ أمالی مفید، ص ۳۴۷، ح ۲؛ تاریخ یعقوبی، ج ۲، ص ۲۶۱.
 - ۲- ۲. شرح نهج البلاغه، ج ۵، ص ۱۳ و ۹۵، چاپ اسماعیلیان، تهران.
 - ۳- ۳. احزاب، آیه ۴۳.

همه مسلمین رواست. به نظر ایشان صلوات بر مردم عادی جایز است تا چه رسد بر آل محمد. [و ما معنی صلاتهم؟ قلت: هی قولهم: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ (۱)]

ملاحظه کردید که حذف کلمه «آل محمد» در صلوات، جنبه سیاسی دارد، و گرنه همان گونه که هر دو گروه در تشهد نماز ناچارند تا صلوات را به طور کامل ادا کنند، باید در غیر نماز نیز صلوات را کامل «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» (۲) بر زبان داشته باشند. حتی افرادی چون ابن تیمیه (که در زمان ما وهابیان جلوه مکتب فکری او هستند) تحقیقی پیرامون حقوق اهل بیت علیهم السلام داشته که در نتیجه آن، ذکر «آل» را در صلوات لازم می داند، گرچه وهابیان، به آن عمل نمی کنند. (۳)

ص: ۱۴

۱- ۱. تفسیر کشف، ج ۳، ص ۵۴۶ (دار الکتب العربی). «أَنَّهُ يُجَوِّزُ بِمُقْتَضَىٰ هَذِهِ الْآيَةِ أَنْ يُصَلِّيَ عَلَىٰ أَحَادِ الْمُسْلِمِينَ لَكِنْ لَمَّا اتَّخَذَتِ الرَّافِضَةُ ذَلِكَ فِي أُثْمَتِهِمْ مَنَعَاهُ».

۲- ۲. الصواعق المحرقة، ص ۱۴۶؛ جلاء الافهام، ص ۳۴۶؛ صحیح بخاری؛ ج ۶، ص ۱۵۱؛ سنن نسائی، ج ۳، ص ۴۹.

۳- ۳. کتابی تحت عنوان حقوق آل البيت عليهم السلام به یادگار مانده است.

اهمیت صلوات

رفع حسرت با صلوات

محفل و مجلسی که در آن ذکر صلوات در کار نباشد، عامل حسرت برای صاحب خود خواهد بود.

[۱] «عن الصادق علیه السلام قال: مَیَا اجْتَمَعَ فِی مَجْلِسٍ قَوْمٌ لَمْ یَذْکُرُوا اللّٰهَ عَزَّ وَجَلَّ وَ لَمْ یَذْکُرُونَا اِلاَّ كَانَ ذَلِکَ الْمَجْلِسُ حَسْرَةً عَلَیْهِمْ یَوْمَ الْقِیَامَةِ».

امام صادق علیه السلام فرمودند که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: در هر مجلسی که ذکر خدا و یاد خدا نباشد و صلوات بر من فرستاده نشود، آن مجلس برای اهلش، مایه حسرت و وبال خواهد بود. (۱)

البته برای صلوات فرستادن دل و زبان باید یکی باشد؛ یعنی در حال غفلت، زبان مشغول ذکر صلوات نباشد، بلکه با تمرکز حواس مشغول صلوات باشد.

هنگام فرستادن صلوات باید به گونه ای عمل کرد که گویی پیامبر حاضر است و مستقیماً به آن حضرت سلام

ص: ۱۵

۱- ۱. اصول کافی، ج ۴، ص ۲۵۴، باب من یجب من ذکر الله، عزوجل فی کل مجلس، حدیث اول؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۹۸، ح ۹۱۰۴.

می کنیم.

از سفیان ثوری پرسیدند: یوم الحسره کدام روز است که حق تعالی می فرماید: «وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ».

«بترسان ایشان را از روز حسرت». سفیان جواب داد: آن روز، قیامت است و حسرت همه خلق را فرو خواهد گرفت. زیرا نیکان حسرت می خورند که چرا از این بیش تر نیکی نکردیم و بدها حسرت می خورند که چرا به سلوک راه حسنات مشغول نگشتیم. از او پرسیدند: «ای شیخ، آیا کسی خواهد بود که در آن روز حسرت نداشته باشد؟» گفت: «آری، کسی که در این دنیا مدام بر رسول خدا صلوات فرستاده باشد، در روز قیامت حسرت چیزی را نمی خورد.»

صلوات در خانه کعبه

صلوات در خانه کعبه

ذکر مورد توجه در داخل خانه خدا، عبادت است از صلوات بر «محمد و آل محمد». در حدیث می خوانیم:

[۲] «عن عبدالسلام بن نعیم قال: قلت لأبي عبدالله عليه السلام: إنني دخلت البيت و لم يحضرني شيء من الدعاء إلا الصلاة على محمد و آل محمد، فقال عليه السلام: «أما أنه لم يخرج أحدًا بأفضل مما خرجت به».

عبدالسلام بن نعیم می گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: «داخل خانه کعبه شدم و هیچ دعایی به خاطر نیامد، مگر صلوات بر رسول خدا.» آن حضرت فرمود: «هیچ کسی از کعبه بیرون نیامده است که عملش از عمل

ص: ۱۶

سبب مهر السنه

سبب مهر السنه

راز تعیین مهر السنه زنان چیست؟ در احادیث آمده است:

[۳] «عن الحسين بن خالد قال: سألت أبا الحسن عليه السلام عن مهر السنّه كيف صار خمسمائه درهم؟ فقال عليه السلام: «إنّ الله تبارك و تعالی أوجب علی نفسه ألاً- یکبره مؤمن مائه تکبیره و یسبحه مائه تسیحه و یحمده مائه تحمیده و یهلله مائه تهلیله و یصلی علی محمد و آله مائه مرّه ثم یقول: اَللّٰهُمَّ زَوِّجْنِيْ مِنَ الْحُوْرِ الْعَيْنِ اِلَّا زَوْجَهُ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ اِلَى نَبِيِّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ اٰلِهِ اَنْ سَنَ مَهْوَرِ الْمُؤْمِنَاتِ خَمْسَمَائِهِ دَرَهْمًا، ففعل ذلك رسول الله صلى الله عليه و آله».

از حضرت امام رضا علیه السلام پرسیدند: سبب چیست که مهر زنان در شریعت ۵۰۰ درهم قرار داده شده است. فرمود: خداوند بر خود واجب گردانیده است که هر مؤمنی که ۱۰۰ مرتبه الله اکبر، ۱۰۰ مرتبه سبحان الله، ۱۰۰ مرتبه الحمد لله و ۱۰۰ مرتبه لا اله الا الله بگوید و سپس ۱۰۰ مرتبه بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله صلوات فرستد و بعد از آن بگوید: اَللّٰهُمَّ زَوِّجْنِيْ مِنَ الْحُوْرِ الْعَيْنِ، حور العین را به او تزویج نماید و علت این است که مهر زنان را ۵۰۰ درهم قرار داده است. (۲)

ص: ۱۷

۱-۱. کافی، ج ۲، ص ۴۹۴، ح ۱۷.

۲-۲. کافی، ج ۵، ص ۳۷۶؛ المحاسن، ج ۲، ص ۳۱۳، ح ۳۰؛ علل الشرائع، ج ۲، ص ۴۹۹، ح ۲؛ عیون اخبار الرضا، ج ۱، ص ۹۰، ح ۲۶.

تقارن صلوات با ذکر خدا

تقارن صلوات با ذکر خدا

هرگاه نام خدا بر زبان آمد باید ذکر صلوات نیز بر زبان باشد. در حدیث آمده است:

[۴] «وَسَيَلُّ الْإِمَامُ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى «وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى» فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : كُلَّمَا ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ صَلَّى عَلَيَّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ».

از امام رضا علیه السلام در تفسیر آیه «وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى» فرمود: مراد از این آیه این است که هرگاه نام پروردگار متعال [الله] بر زبان آمد، بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله درود و صلوات فرستاده شود. (۱)

شَرَكْتِ مَلَائِكَةٍ

شَرَكْتِ مَلَائِكَةٍ

حضور ملائکه در مجالسی که در آن ذکر صلوات مورد توجه باشد، به گونه ای چشم گیر خواهد بود. در حدیث آمده است:

[۵] «عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ : إِنَّ الْمَلَائِكَةَ يَمُرُّونَ عَلَيَّ حَلَقِ الذِّكْرِ فَيَقُومُونَ عَلَيَّ رُؤُوسِهِمْ وَيَبْكُونَ لِبُكَائِهِمْ وَيُؤْمِنُونَ عَلَيَّ دُعَائِهِمْ _ إِلَى أَنْ قَالَ _ فَيَقُولُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَهُمْ : أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ».

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کاروانی از فرشتگان به امر پروردگار در جهان حرکت می کنند و هنگامی که به جلسه

ص: ۱۸

ذکر و صلوات می رسند، به یکدیگر می گویند: فرود آییم. زمانی که پیاده می شوند، اهل جلسه را هنگام دعا با ذکر آمین، یاری کرده و نیز اهل جلسه را هنگام صلوات کمک و همراهی می کنند. در پایان به یکدیگر می گویند: خوشا به حال افراد این جلسه که خدا آنان را آمرزید. (۱)

استجاب دعا

چگونگی دعا کردن و فراهم آوردن استجاب دعا را می توان از طریق توجه به صلوات به دست آورد.

[۶] «عن الإمام الصادق عليه السلام : مَنْ كَانَتْ لَهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَاجَةٌ فَلْيَبْدَأْ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ثُمَّ يَسْأَلُ حَاجَتَهُ ثُمَّ يَخْتِمُ بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ أَكْرَمُ مَنْ أَنْ يَقْبَلَ الطَّرْفَيْنِ وَيَدْعَ الْوَسْطَ إِذَا كَانَتِ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ لَا تُحْجَبُ عَنْهُ».

امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که حاجتی دارد باید اول، صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله بفرستد و بعد از آن، حاجت خود را بخواهد و در آخر دعا، دوباره صلوات بفرستد. زیرا خدا کریم تر از آن است که دو طرف دعا را قبول کند و وسط دعا را قبول نکند و صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله مانع های استجاب دعا را بر طرف می کند. (۲)

ص: ۱۹

۱- ۱. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۳۱، ح ۹۲؛ جواهر الکلام، ج ۱۰، ص ۲۵۵؛ عده الداعی، ص ۲۴۱؛ بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۴۶۸.

۲- ۲. کافی، ج ۲، ص ۴۹۴، ح ۱۶؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۹۵، ح ۸۸۳۳؛ بحار الانوار، ج ۹۰، ص ۳۱۶.

[۷] روزی پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و امیرمؤمنان علی علیه السلام در میان نخلستان نشسته بودند که زنبور عسلی دور پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله شروع به چرخیدن کرد. پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود: «یا علی! می دانی این زنبور چه می گوید؟» حضرت علی علیه السلام فرمود: «خیر.» رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: این زنبور ما را مهمان کرده و می گوید: یک مقدار عسل در فلان محل گذاشتم. امیرمؤمنان علیه السلام را بفرستید تا آن را از آن محل بیاورد. امیرمؤمنان علیه السلام بلند شد و عسل را از آن محل آورد. حضرت رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ای زنبور! غذای شما که از شکوفه گل تلخ است، به چه علتی آن شکوفه به عسل شیرین تبدیل می شود؟» زنبور گفت: «یا رسول الله! شیرینی این عسل از برکت وجود مقدّس شما و (آل) شماست. چون هر وقت از شکوفه استفاده می کنیم، همان لحظه به ما الهام می شود که سه بار بر شما صلوات بفرستیم. وقتی که می گوئیم: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ» (۱) به برکت صلوات بر شما عسل ما شیرین می شود.»

حکایت

حکایت

برخی از اهل سنت، صلوات را برای غیر از پیامبر

ص: ۲۰

جایز ندانسته و آن را جسارت به مقام نبوت به حساب می آورند. بر اساس همین نگرش، هنگامی که شهید معروف علامه قاضی نور الله تستری، صاحب کتاب احقاق الحق در موقع ذکر نام امیرالمؤمنین علیه السلام کلمه: «علیه الصلاه والسلام» را بر زبان آورد، بر ضد او بسیج شدند و به اصطلاح جهت دفاع از پیامبر!! به پناختند و فتوای مباح بودن خون وی را صادر کردند آنان در این باره طوماری تنظیم کردند و از بعضی امضاء گرفتند که یکی از علمای بزرگ اهل سنت هندوستان از امضای آن خودداری نمود و زیر آن طومار این شعر را نوشت:

گر لَحْمُكَ لَحْمِي ز حَدِيثِ نَبِيِّ هِي كِي، صَلَّى عَلَيَّ عَلِيٌّ بِئِي ادَبِي هِي

جمع آوران امضا و متصدیان آن، طومار را به دربار برده تا نظر شاه را نیز جهت قتل او (صاحب احقاق الحق) به دست آورند. هنگامی که شاه طومار را ملاحظه کرد و چشمش به این بیت افتاد از اعدام علامه چشم پوشید. (۱)

برخی از آثار صلوات

بهترین ذکر

برخی از آثار صلوات

بهترین ذکر

برترین ذکر الهی، صلوات بر محمد و آل اوست که در احادیث آمده است:

[۸] «عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ نُعَيْمٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنِّي دَخَلْتُ الْبَيْتَ وَ لَمْ يَحْضُرْنِي شَيْءٌ مِنَ الدُّعَاءِ إِلَّا

ص: ۲۱

الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ! فَقَالَ: أَمَا إِنَّهُ لَمْ يَخْرُجْ أَحَدٌ بِأَفْضَلٍ مِمَّا خَرَجْتَ بِهِ».

عبدالسلام (بن عبدالرحمن) بن نعیم می گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم: من داخل کعبه شدم و دعایی به خاطرم نیامد، جز صلوات بر محمد صلی الله علیه و آله و آل محمد. امام علیه السلام فرمود: آگاه باش! مانند تو در فضیلت و ثواب کسی از خانه خدا بیرون نیامده است. (۱)

شرایط اظهار حاجت

شرایط اظهار حاجت

امام صادق علیه السلام فرمودند: «لازم است بر هر یک از شما که هنگام اظهار حاجت در پیشگاه خداوند بزرگ با ستایش الهی آغاز کند و به تمجید محمد صلی الله علیه و آله و آل او پردازد و سپس به تقصیرها و گناهان خود اعتراف کند و پس از آن حاجت خود را در میان نهد». (۲)

[۹] «قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذَاتَ يَوْمٍ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا عَلِيُّ أَلَا أُبَشِّرُكَ؟ فَقَالَ: بَلَى يَا أَبَايَ أَنْتَ وَ أُمِّي فَإِنَّكَ لَمْ تَزَلْ مُبَشَّرًا بِكُلِّ خَيْرٍ. فَقَالَ: أَخْبَرَنِي جَبْرَائِيلُ أَنفَاءً بِالْعَجَبِ قُلْتُ: مَا الَّذِي أَخْبَرَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: أَخْبَرَنِي أَنَّ الرَّجُلَ مِنْ أُمَّتِي إِذَا صَلَّى عَلَيَّ وَ أَتْبَعَ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ أَهْلَ بَيْتِي فَتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَ صَلَّتْ

ص: ۲۲

-
- ۱- ۱. ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ص ۳۴۵؛ کافی، ج ۲، ص ۴۹۴، ح ۱۷؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۹۳، ح ۹۰۹۱؛ عده الداعی، ص ۱۵۰؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۵۷، ح ۳۴.
- ۲- ۲. پرورش روح، ج ۲، ص ۳۴۶؛ ر.ک: شفعی مازندرانی، تزکیه النفس، باب الصلوات.

عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ سَبِّعِينَ صَلَاةً وَإِنَّهُ لَمِنَ الذُّنُوبِ كَمَا تَحَاتُّ عَنْهُ الذُّنُوبُ كَمَا تَحَاتُّ الْوَرَقُ مِنَ الشَّجَرِ فَيَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: لَيْتَكَ يَا عَبْدِي وَ سَبِّعِينَ صَلَاةً يَا مَلَائِكَتِي أَنْتُمْ تَصَلُّونَ عَلَيْهِ سَبِّعِينَ صَلَاةً وَ أَنَا أُصَلِّي عَلَيْهِ سَبِّعِينَ صَلَاةً فَإِذَا صَلَّى عَلَيَّ وَ لَمْ يُتَّبِعِ الصَّلَاةَ عَلَيَّ أَهْلَ بَيْتِي كَمَا بَيْنَهُمَا وَ بَيْنَ السَّمَاءِ سَبِّعُونَ حَجَابًا وَ يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَا لَيْتَكَ يَا عَبْدِي وَ لَا سَبِّعِينَ صَلَاةً يَا مَلَائِكَتِي لَا تَصْعِدُوا دُعَاءَهُ إِلَّا أَنْ يُلْحِقَ بِنَبِيِّ عِزَّتِهِ فَلَا يَزَالُ مَحْجُوبًا حَتَّى يُلْحِقَ (بِي) أَهْلَ بَيْتِي».

روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله به امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: «آیا می خواهی شما را مژده ای دهم؟» امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود: «بفرما، پدر و مادرم قربانت! شما که پیوسته مبشر به خیر و خوبی ها بوده اید.» فرمود: جبرئیل به تازگی برای من خبر خوشی آورده است. خبر این است که هر کدام از امت من هنگامی که بر من صلوات فرستند، اگر نام اهل بیت را نیز ملحق سازند؛ درهای آسمان جملگی برای پذیرفتن دعا و عبادت او گشوده گردد و فرشتگان هفتاد بار درود بر وی بفرستند و این خود محو کننده جرم و گناهان است آن گاه گناهان چون برگ درختان از او بریزد و خداوند تعالی فرماید: «لبیک» تو را پذیرفتم، خجسته و مسعود باشی!

سپس به فرشتگان گوید: شما هفتاد بار بر وی درود فرستادید و من هفتصد بار؛ لیکن اگر تنها بر من صلوات بفرستد و اهل بیت را ملحق نسازد میان دعای او و آسمان، هفتاد حجاب حایل باشد و خداوند جل و جلاله

فرماید: لا لیکک. (۱)

اعجاز صلوات با صدای بلند

اعجاز صلوات با صدای بلند

امام جعفر صادق علیه السلام از رسول مکرم اسلام صلی الله علیه و آله نقل می کند:

[۱۰] «ارْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ فَإِنَّهَا تَذْهَبُ بِالنَّفَاقِ».

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمودند: صلوات ها را با صدای بلند ادا نمایید، زیرا موجب از بین رفتن نفاق می گردد. (۲)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

[۱۱] «الصَّلَاةُ عَلَيَّ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِي تَذْهَبُ بِالنَّفَاقِ».

صلوات و درود بر من و خاندان من نفاق را از بین می برد. (۳)

هم چنین امام صادق علیه السلام فرمودند:

«هر که حاجتی از خدای عز و جل داشته باشد، باید با صلوات بر محمد و آتش آن را آغاز کند و سپس حاجت خود را بخواهد و باز هم در پایان، صلوات بر محمد و آتش بفرستد؛ زیرا خداوند عز و جل از آن کریم تر است که دو طرف را بپذیرد و میانه را وانهد؛ زیرا صلوات بر محمد و آتش از او محبوب نباشد». (۴)

ص: ۲۴

۱- ۱. اُمالی الصدوق، ص ۶۷۹ و ۶۷۶، ح ۹۱۶؛ ثواب الاعمال، ص ۱۵۷؛ روضه الواعظین، ص ۲۳۲؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۵۶.

۲- ۲. اصول کافی، ج ۲، ص ۴۹۴، ح ۳؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۹۲، ح ۹۰۸۸؛ ثواب الاعمال، ص ۱۵۹؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۵۹، ح ۴۱.

۳- ۳. کافی، ج ۲، ص ۲۹۲، ح ۸؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۹۳، ح ۹۰۸۹.

۴- ۴. اصول کافی، ج ۶، ص ۸۹.

عامل جلب رضایت خدا

عامل جلب رضایت خدا

کثرت صلوات یکی از عوامل جلب رحمت الهی است. در حدیث آمده است:

[۱۲] «عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: صَلَاتُكُمْ عَلَيَّ إِجَابَةٌ لِدُعَائِكُمْ وَزَكَاةٌ لِأَعْمَالِكُمْ».

از امام صادق علیه السلام روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: صلوات فرستادن شما بر من باعث روا شدن حاجت های شماست و خدا را از شما راضی کرده و اعمال شما را پاکیزه می گرداند. (۱)

نابود کننده سیئات

نابود کننده سیئات

امام رضا علیه السلام فرمودند:

[۱۳] «قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي حَدِيثٍ: مَنْ لَمْ يَفْسِدْ عَلَيَّ مَا يُكْفِّرُ بِهِ ذُنُوبَهُ فَلْيَكْتِرْ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَدْمًا».

هر کس نتواند کفاره گناهانش را بپردازد، باید بر محمد و آلش درود فراوان بفرستد؛ چون آن صلوات گناهان را منهدم می سازد. (۲)

ص: ۲۵

-
- ۱- ۱. أمالی طوسی، ص ۲۱۵، ح ۳۷۵؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۹۶، ح ۸۸۳۷؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۵۴، ح ۲۲.
 - ۲- ۲. مصابیح الدجی، ص ۴۱۹؛ عیون أخبار الرضا، ج ۲، ص ۲۶۵، ح ۵۲؛ أمالی صدوق، ص ۱۳۱، ح ۱۲۳؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۹۴، ح ۹۰۹۳.

اعجاز نوشتن صلوات

اعجاز نوشتن صلوات

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

[۱۴] «من صلی علی فی کتاب لم تنزل الملائکه تستغفر له مادام اسمی فی ذلك الكتاب».

هر کس در نوشته ای بر من درود فرستد، تا زمانی که نام من در آن نوشته موجود باشد، فرشتگان پیوسته برای او آمرزش می طلبند. (۱)

ای فرشتگان من! دعای او را به آسمان نبرید تا این که اهل بیت پیغمبرش را نیز در فرستادن درود با پیغمبر ملحق سازد. پس هم چنان دعایش پذیرفته نگردد و به آسمان نرود، تا بر اهل بیت پیغمبر صلی الله علیه و آله نیز سلام و درود بفرستند. (۲)

فرشتگان حامل صلوات

فرشتگان حامل صلوات

صلوات مورد توجه ویژه رسول خدا صلی الله علیه و آله است. در حدیث آمده است:

[۱۵] «عَنْ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ صَلَّى عَلَيَّ عَلَى النَّبِيِّ وَ آلهِ مَائَةَ مَرَّةٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ أُسَدَّهَا سَبْعُونَ مَلَكًا يَبْلُغُهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلهِ قَبْلَ صَاحِبِهِ».

امام صادق علیه السلام فرمودند: «هر کس بر پیغمبر و آل

ص: ۲۶

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۷۱؛ منیه المرید، ص ۳۴۷.

۲- ۲. ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، ص ۳۵۰ - ۳۵۱.

پیغمبر در هر روز صد بار صلوات بفرستد، هفتاد فرشته او را در میان گیرند و آن صلوات را برای رساندن به رسول الله صلی الله علیه و آله از رفیق خود سبقت می گیرند».(۱)

بهترین عمل در جمعه

بهترین عمل در جمعه

گرچه انفاق، در همه جا، مورد ستایش است، لکن در شب و روز جمعه بیش تر مورد تأکید می باشد.

[۱۶] «الْصَّدَقَةُ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ وَ يَوْمَهَا بِأَلْفٍ وَ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ بِأَلْفٍ مِنَ الْحَسَنَاتِ وَ يَحُطُّ اللَّهُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ السَّيِّئَاتِ وَ يَرْفَعُ فِيهَا أَلْفًا مِنَ الدَّرَجَاتِ».

امام صادق علیه السلام فرمودند: صدقه دادن در شب جمعه و روز آن و نیز «صلوات» (درود فرستادن بر محمد صلی الله علیه و آله و آل او) در شب جمعه و روز آن، برابر هزار حسنه است و هزار سیئه به وسیله آن نابود می شود و هزار درجه بر مقام آدمی افزوده می شود.(۲)

[۱۷] هم چنین امام صادق علیه السلام فرمودند:

«ما من عمل أفضل يوم الجمعة من الصلاة على محمد و أهل بيته».

هیچ عملی در روز جمعه، برتر از صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله نیست.(۳)

ص: ۲۷

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۶۳، ح ۵۲.

۲- ۲. جمال الاسبوع، ص ۱۸۳؛ المقنعه، ص ۱۵۶؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۴۱۳، ح ۹۷۲۹؛ روضه الواعظین، ص ۳۳۳.

۳- ۳. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۸۰؛ روضه الواعظین، ص ۳۹۲؛ بحار الانوار، ج ۵۶، ص ۲۷، ح ۸.

ابن ابی عمیر گوید: حماد بن عثمان از امام صادق علیه السلام پرسید: «افضل اعمال در روز جمعه کدام است؟» ایشان فرمود: «یک صد بار صلوات بر محمد و آل محمد بعد از نماز عصر و هرچه بر آن بیفزایی بهتر خواهد بود.»

احمد بن خالد برقی می گوید: در روایتی که عبدالله بن سیابه و ابو اسماعیل، از ناحیه یکی از این دو امام ابو جعفر باقر یا ابو عبدالله صادق علیه السلام نقل کرده و فرمود: چون نماز جمعه به جای آوردی بگو:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَ بَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ بَرَكَاتِكَ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِ وَ عَلَيْهِمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ».

خداوند برای تو یک صد هزار حسنه بنویسد و یک هزار گناه از نامه عملت محو سازد و یک صد هزار حاجت را برای آن روا کند و یک صد هزار درجه مقامت را بالا برد. (۱)

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

«أَكثَرُوا الصَّلَاةَ عَلَيَّ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَإِنَّهُ يَوْمٌ مَشْهُودٌ تَشْهَدُهُ الْمَلَائِكَةُ، وَ إِنْ أَحَدًا لَا يَصَلِّي عَلَيَّ إِلَّا عَرَضَتْ عَلَيَّ صَلَاتُهُ حَتَّى يَفْرَغَ مِنْهَا».

در روز جمعه بسیار بر من صلوات و درود بفرستید که آن روزی است که فرشتگان آن را می بینند و هیچ کس

ص: ۲۸

بر من صلوات و درود نمی فرستد، جز آن که درود وی بر من عرضه می شود. (۱)

هنگام نگاه به نامحرم و ذکر صلوات

هنگام نگاه به نامحرم و ذکر صلوات

ذکر صلوات، مایه ثبات دل در صراط پاکدامنی و طهارت دل می گردد. در حدیث آمده است:

[۱۸] «إِذَا رَأَى أَحَدَكُمْ امْرَأَةً تُعْجِبُهُ فَلْيَأْتِ أَهْلَهُ فَإِنَّ عِنْدَ أَهْلِهِ مِثْلَ مَا رَأَى فَلَا يَجْعَلَنَّ لِلشَّيْطَانِ عَلَى قَلْبِهِ سَبِيلًا لِيَصْرِفَ بَصَرَهُ عَنْهَا فَإِذَا لَمْ يَكُنْ لَهُ زَوْجَةٌ فَلْيَصِلْ رَكَعَتَيْنِ وَيَحْمَدُ اللَّهَ - كَثِيرًا وَلْيَصِلْ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ثُمَّ يَسْأَلُ اللَّهَ - مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّهُ يُنْتَجِحُ لَهُ مِنْ رَأْفَتِهِ مَا يُغْنِيهِ».

امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمودند: هنگامی که زنی نظر یکی از شما را جلب کرد، باید به همسر خود روی آورد و بداند که زنان همه از یک مقوله اند. او نباید شیطان را بر دل خود مسلط سازد و اگر همسر ندارد، دو رکعت نماز بخواند و سپس به حمد الهی و صلوات بر محمد و آل او پردازد و از خدا بخواهد تا با رحمت و فضل خود، وی را استغناى باطنی ببخشد و گره از کارش باز کند. (۲)

سنگین ترین عمل در قیامت

سنگین ترین عمل در قیامت

امام باقر علیه السلام و امام صادق علیه السلام فرمودند:

ص: ۲۹

۱- ۱. وسائل، ج ۷، ص ۳۸۰؛ کنز العمال، ج ۱، ص ۴۸۸، ح ۲۱۴۰؛ الجامع الصغیر، ج ۱، ص ۲۰۸، ح ۱۴۰۳؛ کشف الخفاء، ج ۱، ص ۱۶۷.

۲- ۲. نورالثقلین، ج ۳، ص ۵۸۹؛ الخصال، ص ۶۳۷.

[۱۹] «أَثْقَلُ مَا يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ».

سنگین ترین عملی که روز قیامت در ترازوی (اعمال) گذاشته می شود، درود بر محمد و اهل بیت اوست. (۱)

امام صادق علیه السلام فرمودند:

«مَا مِنْ عَمَلٍ أَفْضَلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ».

در قیامت هیچ عملی برتر و گرامی تر از صلوات بر محمد و آل او نیست. (۲)

باعث سنگینی کفه حسنات

باعث سنگینی کفه حسنات

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

[۲۰] «أَنَا عِنْدَ الْمِيزَانِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ ثَقُلَتْ سَيِّئَاتُهُ عَلَى حَسَنَاتِهِ جِئْتُ بِالصَّلَاةِ عَلَيَّ حَتَّى أُثْقَلَ بِهَا حَسَنَاتِهِ».

من در قیامت نزد میزان اعمال می باشم. هر کس کفه گناهانش افزون تر از حسناتش شود، آن صلوات هایی را که بر من

فرستاده بیاورم و بر حسناتش بیفزایم تا بر گناهانش فزون آید. (۳)

روشنایی قبر

روشنایی قبر

ص: ۳۰

۱-۱. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۱۹۷؛ قرب الاسناد، ص ۱۴، ح ۴۵؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۴۹، ح ۹.

۲-۲. وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۲۸.

۳-۳. همان، ص ۱۹۵؛ ثواب الاعمال، ص ۱۵۵؛ مکارم الاخلاق، ص ۳۱۲؛ بحار الانوار، ج ۷، ص ۳۰۴، ح ۷۲.

[۲۱] از پیغمبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله روایت شده است که:

«أَكْثَرُهَا الصَّلَاةُ عَلَىٰ فَإِنَّ الصَّلَاةَ عَلَىٰ نُورٍ فِي الْقَبْرِ وَ نُورٌ عَلَى الصِّرَاطِ وَ نُورٌ فِي الْجَنَّةِ».

بر من بسیار درود بفرستید؛ چرا که درود فرستادن بر من، برای درود فرستنده نوری است در قبر، نوری است بالای صراط و نوری است در بهشت. (۱)

نور پل صراط

نور پل صراط

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

[۲۲] «الصَّلَاةُ عَلَىٰ نُورٍ عَلَى الصِّرَاطِ».

درود فرستادن بر من، نوری است بر روی صراط. (۲)

مهمان پیامبر در بهشت

مهمان پیامبر در بهشت

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

«در روز قیامت، اول کسی که حله بهشت پوشد، پدر من ابراهیم است و کرسی برطرف راست عرش نهند و او را بر آن نشانند و بعد از آن مرا حله پوشانند و امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام در پیش روی من بایستند، و تمام امت در عقب سر من بایستند، با تفاوت درجات و هر بنده ای که در عقب هر نماز فریضه، ده

ص: ۳۱

۱- ۱. مستدرک، ج ۵، ص ۳۲۳؛ بحارالانوار، ج ۷۹، ص ۶۴.

۲- ۲. همان؛ کنز العمال، ج ۱، ص ۴۹۰، ح ۲۱۴۹؛ میزان الاعتدال، ج ۲، ص ۷۴، ح ۲۸۸۱؛ لسان المیزان، ج ۲، ص ۴۸۱.

مرتبۀ بر من و آل من صلوات فرستد، او را نزد من جای دهند و مرا ببیند و من او را بینم و روی او _ مانند شب چهارده _ تابان باشد. (۱)

راز سربلند موسی

صلوات در امت های پیش از اسلام

راز سربلند موسی

صلوات در امت های پیش از اسلام

[۲۳] وقتی که حضرت موسی علیه السلام در کوه طور با حضرت باری تعالی مناجات نمود، خدای متعال به او فرمود:

«ای موسی! بر تو باد که از کبر دوری کنی و گردن کشی ننمایی؛ چرا که اگر همه خلایق دنیا، یک ذره کبر داشته باشند، جای آن ها را دوزخ قرار خواهم داد و به عذاب دردناک گرفتار می نمایم؛ اگرچه تو باشی یا ابراهیم خلیل و یا فرزندان اسماعیل باشد.

ای موسی! اگر می خواهی به تو زیاد نزدیک شوم و از تو راضی شوم، زیاد صلوات بر حبیب من، محمد بفرست، که صلوات فرستادن بر او موجب رفعت تو می شود.

سپس موسی علیه السلام بر محمد و آلش صلوات فرستاد و خداوند هم لوح شش گانه ای به او اهدا نمود و فرمود:

«ای موسی! لوح را بردار!

موسی علیه السلام آن را برآشت و عرض کرد: «خداوندا، این

ص: ۳۲

محمد کیست که من با صلوات فرستادن به او نزدیک می شوم؟» ندا آمد: «ای موسی! بدان که اگر به خاطر محمد صلی الله علیه و آله و آله نبود تو را نمی آفریدم و تو باید به فضل و کرامت فراوانی که به او داده ای معترف شوی.»

حضرت موسی علیه السلام عرض کرد: «پروردگارا! مرا دوست دارید یا محمد را؟» خطاب رسید: ای موسی تو را منزلت و مکالمت است و برای محمد منزلت و دوستی است. اکنون بدان که دوست عزیزتر است از سخن گو و بدان که مناجات تو با من در طور سیناست و مناجات محمد با من در عرش است: «دَنِي فَتَدَلِّي فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى» (۱).

هم چنین در احادیث آمده است:

خداوند متعال به حضرت موسی علیه السلام فرمود:

یا موسی! من در وقت سخن گفتن با تو ده هزار گوش به تو دادم تا توانستی کلام مرا بشنوی و ده هزار زبان به تو ارزانی داشتم تا بتوانی جواب مرا بدهی. با این همه عنایاتی که به تو کردم، هر وقت که بر حبیب من محمد، صلوات بفرستی در نزد من محبوب تر می شوی. (۲).

خلاصی از دشواری ها

خلاصی از دشواری ها

در ذیل تفسیر آیه «وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ» آمده است:

ص: ۳۳

۱- ۱. سراج القلوب، ص ۸۷.

۲- ۲. لمعات الانوار، ص ۳۳.

[۲۴] «وَ كَانَ مِنْ عَذَابِهِمُ الشَّدِيدِ أَنَّهُ كَانَ فِرْعَوْنُ يُكَلِّفُهُمْ عَمَلَ الْبِنَاءِ عَلَى الطِّينِ وَ يَخَافُ أَنْ يَهْرُبُوا عَنِ الْعَمَلِ فَأَمَرَ بِتَقْيِيدِهِمْ وَ كَانُوا يَنْقُلُونَ ذَلِكَ عَلَى الطِّينِ عَلَى السَّلَالِيمِ إِلَى السُّطُوحِ فَرُبَّمَا سَقَطَ الْوَاحِدُ مِنْهُمْ فَمَاتَ أَوْ زَمِنَ لَا يَحْفَلُونَ بِهِمْ إِلَى أَنْ أَوْحَى اللَّهُ إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ قُلْ لَهُمْ لَا يَبْتَئِدُونَ عَمَلًا إِلَّا بِالصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ لِيُخَفَّ عَلَيْهِمْ فَكَانُوا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ فَيُخَفُّ عَلَيْهِمْ».

بنی اسرائیل با ذکر صلوات بر محمد و آل او، از مشکلات و دشواری های فرعون، از سختی و بیگاری هایی که از سوی عمال فرعون مقرر شده بود، نجات می یافتند. بنی اسرائیل بر اثر کار اجباری فرعون، از پای در می آمدند، تا آن که از سوی خدا، به موسی وحی شد که به آنان (بنی اسرائیل) صلوات بر محمد و آل محمد را تعلیم داده تا موجب تخفیف در سختی های آنان شود. (۱)

آری! دقت در موارد فوق نشان می دهد که ذکر صلوات به عنوان ذکر حیات بخش در دوران پیش از اسلام می درخشید.

قضیه گاو بنی اسرائیل

قضیه گاو بنی اسرائیل

گرچه داستان مقتول بنی اسرائیل که سرانجام آن به خریدن گاوی منجر گشته و عاقبت آن مسأله مستور و پشت پرده ای را بر ملا ساخته است، به گونه های

ص: ۳۴

۱- ۱. پرورش روح، ج ۲، ص ۳۵۳؛ تزکیه النفس، باب الصلوات؛ تفسیر الامام العسکری علیه السلام، ص ۳۴۳؛ بحار الانوار، ج ۱۳، ص ۴۷؛ ج ۹۱، ص ۶۱.

مختلفی در تفاسیر و احادیث مربوطه به چشم می خورد که یکی از آن ها عبارت است از این حدیث که:

[۲۵] «قتل شخص فی بنی اسرائیل و لم یعلم قاتله، فأمرهم الله أن یذبحوا بقره، و هذه البقره لها صفات خاصه و نادره و لم تكن إلا عند شاب من بنی اسرائیل أراه الله عزّ و جلّ فی منامه محمّداً و علیاً و طیّبی ذریّتهما، فقالا له: إنك كنت لنا ولیاً محبباً و مفضّلاً، و نحن نريد أن نسوق إليك بعض جزائك فی الدنيا، فإذا راموا شراء بقرتك فلا تبعها إلا بأمر أمك، فإنّ الله عزّ و جلّ یلقنها ما یغنیك به و عقبك.

ففرح الغلام، و جاءه القوم یطلبون بقرته، فقالوا بكم تبیع بقرتك هذه؟ قال: بدینارین، و الخیار لأمی. قالوا: قد رضینا بدینار فسألها، فقالت: بأربعه. فأخبرهم، فقالوا: نعطیک دینارین. فأخبر أمه، فقالت: بثمانیه.

فما زالوا یطلبون علی النصف ممّا تقول أمه، و یرجع إلى أمه، فتضعف الثمن حتّى بلغ ثمنها ملء مسك ثور، أكبر ما یكون ملوءه دنانیر، فأوجب لهم البیع. ثمّ ذبحوها، و أخذوا قطعه و هی عجز الذنب الذی منه خلق ابن آدم، و علیه یركب إذا أعید خلقاً جدیداً، فضرّبوه بها، و قالوا اللهمّ بجاه محمّد و آله الطیّبین لّمّا أحییت هذا المیت، و أنطقته لیخبرنا عن قاتله.

فقام سالماً سوياً و قال: یا نبیّ الله قتلنی هذان ابنا عمی، حسدانى علی بنت عمی فقتلانى، و ألقیانی فی محله هوءلاء لیاخذنا دیتی منهم.

فأخذ موسى علیه السلام الرجلین فقتلهم، و كان قبل أن یقوم المیت

ضرب بقطعه من البقره فلم يحيى، فقالوا: يا نبي الله أين ما وعدتنا عن الله عزّ وجلّ؟ فقال موسى عليه السلام: قد صدقت، و ذلك إلى الله عزّ وجلّ».

در میان بنی اسرائیل، کسی را کشته بودند و قاتل او معلوم نبود. از جانب خدا مأمور شدند گاوی را بکشند که دارای صفات ویژه ای باشد؛ ولی چنان گاوی را پیدا نکردند. در حالی که جوانی از بنی اسرائیل چنین گاوی داشت، ولی آنان اطلاع نداشتند. شبی در خواب به آن جوان الهام می شود که چون تو بر محمد و آل محمد صلوات می فرستی، جزای تو را در این دنیا به تو می رسانیم. در خواب، به جوان بنی اسرائیلی الهام می شود که گروهی از بنی اسرائیل روزی جهت خریدن گاو سراغ تو می آیند. شما گاو را نمی فروشی، مگر به امر مادرت و اگر چنین کنی ثروت بسیاری برای خود و فرزندان به دست می آید.

آن جوان از چنین خوابی شاد گردید. وقتی صبح شد گروهی از بنی اسرائیل به منزل آن جوان آمدند که گاوش را بخرند.

باب گفتگو شروع شد و به جوان گفتند که گاو را چند می فروشی. گفت: «دو دینار، ولی اختیارش دست مادرم می باشد.» گفتند! ما یک دینار می خریم.» آن جوان با مادر خود مشورت کرد. مادرش گفت: «به چهار دینار بفروش.» جوان گفت: «مادرم می گوید چهار دینار.» خریداران گفتند: «ما دو دینار می خریم.» جوان

دوباره با مادر مشورت کرد که مادرش گفت: «صد دینار.» خریداران گفتند: «ما اینجا دینار می خریم.» آن چه خریداران راضی می شدند، مادر قیمت گاو را بالاتر می برد. تا آن جا که گفت: «باید پوست گاو را از طلا پر سازند.»

گاو را خریدند و کشتند. استخوان بیخ دم او را گرفتند و بر آن مرده زدند و گفتند: «خداوندا! به حق محمد و آل طیبین او علیهم السلام مرده را زنده گردان و به سخن در آور تا ما را خبر دهد که کی او را کشته است.»

ناگاه آن کشته به امر و اذن خداوند به برکت قسم ها و ذکر صلوات بر محمد و آل او صلی الله علیه و آله ، صحیح و سالم برخاست و به موسی علیه السلام عرض کرد: «ای پیغمبر خدا! این دو پسر عموی من بر من حسد بردند و به خاطر دختر عمویم مرا کشتند. بعد از کشتن، مرا در محله این گروه انداختند که دیه مرا از ایشان بگیرند.» پس موسی علیه السلام آن دو را کشت و آن گاه خدا پوست آن گاو را آن چنان گشاد و بزرگ کرد تا آن که از پنج هزار اشرفی پر شد.

سپس بعضی از بنی اسرائیل گفتند: نمی دانیم که کدام عجیب تر است: زنده شدن این مرده به اذن خدا یا به سخن درآمدن صاحب این گاو؟ پس وحی آمد: ای موسی، به بنی اسرائیل بگو که هر که از شما می خواهد که من زندگانی او را در دنیا نیکو گردانم و در بهشت محل او را عظیم سازم و او را در آخرت با محمد و آل

طیبین او صلی الله علیه و آله هم صحبت نمایم، مثل این جوان عمل کند. به درستی که این جوان از موسی علیه السلام شنیده بود ذکر محمد و آل طاهرین او چقدر پر ارج است و پیوسته برایشان صلوات می فرستاد و ایشان را از جمیع خلائق انس و جن و ملائکه جدا می دانست و به این سبب مال عظیمی برایش میسر شد.

سپس جوان به موسی علیه السلام گفت: «ای پیغمبر خدا، حالا من چگونه این همه مال را حفظ کنم؛ با بودن این همه دشمنان و این همه حسودان.» حضرت موسی در جواب می فرمود: بخوان برای این همه مال، صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله چنان چه بیش از این می خواندی. همان اعتقاد درست تو برای صلوات بود و به برکت همان صلوات ها بود که این همه مال گران قیمت به دست تو آمد. پس به ذکر صلوات هایت ادامه بده، تا خدای بزرگ و قادر و توانا این مال تو کند، خدا ضرر او را رفع نماید. «در این وقت آن جوان زنده شد. چون این سخنان موسی علیه السلام و جوان صاحب گاو را شنید تشویق شد که از حضرت موسی کمک بگیرد و گفت: خداوندا، تقاضا می کنم از تو به آن چه این جوان از تو تقاضا نمود، از صلوات فرستادن بر محمد و آل محمد و متوسل شدن به انوار مقدسه ایشان، که مرا باقی بداری در دنیا که برخوردار شوم از دختر عموی خود و خوارگردانی دشمنان و حسودان مرا و خیر زیادی به سبب صلوات بر محمد و آل محمد به من عطا

کنی. پس از آن از سوی خدا به موسی گفته شد که این جوان را به برکت تو سل به انوار مقدسه محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله ، ۱۳۰ سال عمر دادم که در این مدت صحیح و سالم باشد و در قوای او ضعفی حادث نشود. از زوجه خود، دختر عمویش بهره مند گردد و چون این مدت منقضی شود ، هر دو را با یکدیگر از دنیا می برم و در بهشت خود جا می دهم که در آن جا متنعم باشند.

سپس از خدا وحی آمد : «ای موسی! اگر کشنده این جوان از من مثل تقاضایی که این جوان کرده می نمود و متوسل به انوار مقدسه محمد و آل محمد می شد و از عمل خود توبه می کرد و از من می خواست که رسوایش نکنم، او را رسوا نمی کردم و اذهان و خاطر بنی اسرائیل را از پیدا کردن قاتل دور می کردم . اگر بعد از رسوایی توبه می کرد و متوسل به انوار مقدسه محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله می شد، عمل او را از خاطره های مردم بیرون می بردم و در دل اولیای مقتول می انداختم که از قصاص او بگذرند.»

بعد از مدتی، آن قبیله بنی اسرائیل که گاو را خریداری کرده بودند، نزد حضرت موسی علیه السلام آمدند و گفتند: «ای موسی! ما با لجاجت، خود را به پریشانی مبتلا نموده ایم و تمام اموالمان را به بهای گاو از دست دادیم. پس دعا کن خداوند روزی ما را زیاد فرماید.»

موسی علیه السلام فرمود: وای بر شما! مگر نشنیدید دعای آن جوان را و آن مقتول زنده شده را؟ مگر ندیدید چه

فایده‌ها بر دعاهای این‌ها (صلوات بر محمد و آل محمد) می‌کردند؟ پس شما نیز متوسل به ذکر صلوات و درود بر محمد شوید.»

آن‌گاه گروه بنی اسرائیل متوسل به ذکر صلوات و درود بر محمد و آل محمد شدند و خدا را قسم به محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله دادند تا اینکه فقر و احتیاجشان برطرف شود. سپس خدا به حضرت موسی علیه السلام وحی نمود که بگو به ایشان که بروند به فلان خرابه و فلان موضع را بشکافند که در آن جا ده هزار دینار هست. بردارند و هرچه را که از هرکسی گرفته‌اند رد نمایند و زیادی را میان خود تقسیم کنند تا اموالشان چند برابر گردد. (۱)

توسل بنی اسرائیل

توسل بنی اسرائیل

بنی اسرائیل که به وساوس ساری، مرتد گشته بودند، به عملیات توبه روی آورده بودند که عبارت بود از این که در جایی تاریک با شمشیر آخته به کشتن یکدیگر می‌پرداختند که قاتل و مقتول به بهشت راه یابند. پس از اعلام قبولی آن توبه از سوی خدا هرکس که زنده می‌ماند گناه آنها بخشوده می‌شد.

[۲۶] راوندی در کتاب قصص الانبیاء (۲) می‌نویسد: قوم موسی کلیم بر اثر متابعت از «سامری» از خط حق، فاصله گرفته بودند. آنان از سامری سؤال کرده بودند :

ص: ۴۰

۱- ۱. ر.ک: صلوات کلید حل مشکلات، ص ۸۳.

۲- ۲. قصص الانبیاء، ص ۱۷۰ _ ۱۷۱.

«آیا این گوساله خداست؟» پاسخ داد: مگر شجر با موسی سخن نگفت؟ این گوساله بسان آن شجره است.

سامری کسی را گماشته بود تا به گونه ای ماهرانه به دور از چشم مردم در گوساله می دمید و در آن سخن می گفت ، ولی مردم گمان می کردند که خداست که از طریق گوساله حرف می زند . این قوم ششصد هزار نفر بودند که فقط دوازده هزار نفر آنان در صراط حق، باقی مانده و بقیه، به «سامری» گرویده بودند . سرانجام از کار خود پشیمان گشته ، دست از ارتداد خود کشیدند و به عملیات «توبه» تن دادند و به عنوان تجلی توبه با شمشیر آخته، به جان یکدیگر افتادند. آنها به امر موسی دست به کشتن یکدیگر زدند . و وقتی که از این عمل به ستوه آمدند، به توسل به «پنج تن» اهل بیت اسلام علیهم السلام دست زدند آنان با حالت ناله و زاری در هنگام توسل این چنین، در پیشگاه خدا دعا کردند: «یا رَبَّنَا بِجَاهِ مُحَمَّدٍ، الْأَكْرَمِ وَ بِجَاهِ عَلِيِّ الْأَفْضَلِ الْأَعْلَمِ وَ بِجَاهِ فَاطِمَةَ الْفُضْلَى وَ بِجَاهِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَ بِجَاهِ الذَّرِيَةِ الطَّيِّبِينَ مِنْ آلِ طه وَ يَاسِينَ لَمَّا غَفَرْتَ لَنَا ذُنُوبَنَا وَ غَفَرْتَ هَفَوَاتِنَا وَ أَزَلْتَ هَذَا الْقَتْلَ عَنَّا». در این هنگام از آسمان به موسی کلیم ندا رسید که آنان دست از قتل بکشند. (یعنی توبه آنان پذیرفته شد).

صلوات و رنج شیطان

صلوات و رنج شیطان

[۲۷] روزی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از راهی عبور می کرد. شیطان را دید که خیلی ضعیف و لاغر شده است. از او

ص: ۴۱

پرسید: «چرا به این روز افتاده ای؟» گفت: «یا رسول الله! از دست امت تو رنج می برم و در زحمت بسیار هستم.» پیامبر فرمودند: «مگر امت من با تو چه کرده اند؟»

گفت: یا رسول الله! امت شما شش خصلت دارند که من طاقت دیدن و تحمل این خصایص را ندارم.

اول این که هر وقت به هم می رسند سلام می کنند.

دوم این که با هم مصافحه می کنند.

سوم آن که هر کاری را می خواهند انجام دهند انشاء الله می گویند.

چهارم آن که استغفار از گناهان می کنند.

پنجم این که تا نام شما را می شنوند صلوات می فرستند.

ششم آن که ابتدای هر کار بسم الله الرحمن الرحیم می گویند.

برترین اعمال [پیامی از برزخ]

برترین اعمال [پیامی از برزخ]

در احادیث آمده است که:

[۲۸] «عَنْ أَبِي عَلْقَمَةَ قَالَ: صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الصُّبْحَ ثُمَّ التَّفَتَ إِلَيْنَا فَقَالَ: مَعَاشِرَ أَصِيحَابِي رَأَيْتُ الْبَارِحَةَ عَمِّي حَمْرَةَ بِنَ عَزِيدِ الْمُطَّلِبِ وَ أَخِي جَعْفَرَ بْنَ أَبِي طَالِبٍ... فَدَنَوْتُ مِنْهُمَا فَقُلْتُ: بِأَبِي أَنْتُمَا أَيُّ الْأَعْمَالِ وَجَدْتُمَا أَفْضَلَ؟ قَالَا: فَدَيْنَاكَ بِالْآبَاءِ وَالْأُمَّهَاتِ وَجَدْنَا أَفْضَلَ الْأَعْمَالِ الصَّلَاةَ عَلَيْكَ وَ سَقَى الْمَالَ وَ حُبَّ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ.»

ابو علقمه می گوید: پیامبر صلی الله علیه و آله بعد از نماز صبح رو به

ما کرد و فرمود: اصحاب من! دیشب عمویم حمزه و برادرم جعفر (طیار) را در خواب دیدم. به آن دو نزدیک شدم و گفتم: «پدر و مادرم فدایتان، کدام عمل را برتر یافتید؟»

پاسخ دادند: پدر و مادر ما فدایت، ما صلوات بر تو، تشنه را سیراب کردن و محبت علی بن ابی طالب علیه السلام را برترین اعمال یافتیم. (۱)

صلوات و رمضان

صلوات و رمضان

گرچه در فصل پیش راجع به اولین منبر و آمین گفتن پیامبر صلی الله علیه و آله حدیثی را ذکر کردیم، ولی در اینجا نیز به ذکر حدیثی می پردازیم که در آن حال و هوا می باشد. این حدیث عبارت است از:

«عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: فَمَنْ أَدْرَكَهُ - شَهْرَ رَمَضَانَ - فَلَمْ يَغْفِرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ... وَ مِنْ ذِكْرَتِ عِنْدَهُ فَلَمْ يَصَلِّ عَلَيَّ فَلَمْ يَغْفِرْ لَهُ فَأَبْعَدَهُ اللَّهُ».

امام محمد باقر علیه السلام فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند هر که ماه رمضان را درک کند و آمرزیده نشود، خدا او را دور می گرداند و هر که در نزد او مذکور شوم و بر من صلوات نفرستد، آمرزیده نشود و خدا نیز او را دور گردانیده است. (۲)

ص: ۴۳

-
- ۱- ۱. مناقب خوارزمی، ص ۷۴، ح ۵۳؛ مدینه المعاجز، ج ۳، ص ۳۵، ح ۶۹۸؛ بحار الانوار، ج ۳۹، ص ۲۷۴.
 - ۲- ۲. ثواب الاعمال، ص ۶۷؛ مجمع الزوائد، ج ۱۰، ص ۱۶۵؛ مسند ابن المبارک، ص ۱۲۹، ح ۴۷.

در کتاب ثواب الاعمال و امالی شیخ صدوق مذکور است که رسول خدا صلی الله علیه و آله در خطبه ای که برای ماه مبارک رمضان خواند فرمود:

[۲۹] «قال النبى صلى الله عليه و آله : وَ مَنْ أَكْتَرَفِيهِ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَيَّ ثَقَّلَ اللَّهُ مِيزَانَهُ يَوْمَ تَخْفُ الْمَوَازِينُ».

هر که بر من در این ماه فراوان صلوات بفرستد، حق تعالی ترازوی اعمال او را سنگین می گرداند در روزی که ترازوی اعمال سبک باشد. (۱)

صلوات در روز مبعث

صلوات در روز مبعث

گرچه در هر زمانی صلوات فرستادن نیکوست، لکن در بعضی از اوقات، دارای پاداشی ویژه است. از آن جمله صلوات در شب و روز مبعث رسول خدا صلی الله علیه و آله است.

[۳۰] «الحسن بن راشد قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام قلت: جعلت فداك للمسلمين عيد غير العیدین؟ قال: نعم يا حسين أعظمها وأشرفها قلت له: و أي يوم هو؟ قال: يوم نصب أمير المؤمنين عليه السلام فيه علما للناس قلت: جعلت فداك و ما ينبغي لنا أن نصنع فيه قال تصوموه يا حسن و تكثر الصلاة على محمد و آله... و لا تدع صيام يوم سبع و عشرين من رجب فإنه هو»

ص: ۴۴

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۹۴، ص ۵۲، روایت ۱۷؛ عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۶۶، ح ۵۳؛ أمالی الصدوق، ص ۱۵۵، ح ۱۴۹؛ وسائل الشیعه، ج ۱۰، ص ۳۱۴، ح ۱۳۴۹۴.

الْيَوْمَ الَّذِي نَزَلَتْ فِيهِ النُّبُوءَةُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَثَوَابُهُ مِثْلُ سِتِّينَ شَهْرًا لَكُمْ».

حسن بن راشد گفت: به امام جعفر صادق علیه السلام عرض کردم: «آیا غیر از اعیاد مشهوره، عید دیگری نیز هست؟» فرمود: شریف ترین و کامل تر از همه آن ها روزی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله مبعوث گردید.

عرض کردم: «آن روز، کدام روز بود؟» فرمود: «آن روز شنبه بیست و هفتم ماه رجب بود.» عرض کردم: «در آن روز، چه عملی باید به جای آورد؟» فرمود: روزه می گیری و صلوات بسیار بر محمد و آل محمد می فرستی. (۱)

* * *

موارد و جلوه های مختلف اهتمام به صلوات

۱. صدقه زبان

موارد و جلوه های مختلف اهتمام به صلوات

۱. صدقه زبان

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله در جمع صحابه خود فرمود:

[۳۱] «أَلَا وَتَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِالطَّاعَاتِ يَجْزِلُ لَكُمْ الْمَثُوبَاتِ، وَقَصِّرُوا أَعْمَارَكُمْ فِي الدُّنْيَا بِالتَّعَرُّضِ لِأَعْدَاءِ اللَّهِ فِي الْجِهَادِ لِتَنَالُوا طُولَ أَعْمَارِ الْآخِرَةِ فِي النِّعَمِ الدَّائِمِ الْخَالِدِ، وَابْذُلُوا أَمْوَالَكُمْ فِي الْحَقُوقِ اللَّازِمَةِ لِيَطُولَ غِنَاؤُكُمْ فِي الْجَنَّةِ.

فَقَامَ نَاسٌ فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَحْنُ ضَعْفَاءُ الْأَبْدَانِ قَلِيلُو الْأَمْوَالِ لَا نَفِي بِمَجَاهِدَةِ الْأَعْدَاءِ وَلَا تَفْضُلُ أَمْوَالِنَا عَنِ نَفَقَاتِ الْعِيَالِ، فَمَاذَا نَصْنَعُ؟

ص: ۴۵

۱-۱. کافی، ج ۴، ص ۱۴۹ و ۱۴۹، ح ۱؛ مصباح المتعجد، ج ۷۳۶؛ ثواب الاعمال، ص ۷۴؛ من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۹۰، ح ۱۸۱۶.

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : ألا فليكن صدقاتكم من قلوبكم و ألسنتكم.

قالوا: كيف يكون ذلك يا رسول الله؟ قال صلى الله عليه وآله : أما القلوب فتقطعونها على حبّ الله و حبّ محمّد رسول الله و حبّ على وليّ الله و وصيّ رسول الله و حبّ المنتجبين للقيام بدين الله و حبّ شيعتهم و محبيهم و حبّ إخوانكم المؤمنين و الكفّ عن اعتقادات العداوات و الشحناء و البغضاء.

و أما الألسنه فتطلقونها بذكر الله تعالى بما هو أهله و الصلاه على نبيّه محمّد و آله الطيبين فإنّ الله تعالى يبلغكم أفضل الدرجات و ينيلكم به المراتب العاليات».

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: ای مردم! با اطاعت خدا، به خدا نزدیک شوید تا این که خداوند شما را به خیر برساند. اسارت های خود را در دنیا کم کنید و متعرض دشمنان خدا شوید و در جنگ شرکت کنید تا اعمال شما در قیامت زیاد شود و از مال های خودتان در حقوق لازم انفاق کنید.

در این حال، مردم بلند شدند و عرض کردند: «ای رسول خدا! بدن ما ضعیف است و مال و منالی هم نداریم که بذل و بخشش کنیم، پس چه کنیم؟» حضرت فرمودند: «صدقات قلبی و زبانی بدهید.»

باز مردم سؤال نمودند: «چگونه صدقه بدهیم؟»

حضرت فرمودند: صدقات قلبی، این است که قلبتان را با محبت خدا و محمد، رسول خدا و علی، ولی خدا، و همه کسانی که برای قیام در راه دین

خداوند انتخاب شده اند (ائمه معصومین علیهم السلام) و محبت شیعه آن ها و کسانی که از دوست داران شیعیان هستند را در دلتان ایجاد کنید. اما صدقات زبان، این است که مشغول به ذکر خداوند باشید و صلوات بر محمد و آلش بفرستید، زیرا خداوند شما را به واسطه این اعمال به بهترین درجات می رساند. (۱)

۲. بخیل ترین مردم

۲. بخیل ترین مردم

[۳۲] پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

«إِنَّ ابْخِلَ النَّاسِ مِنْ ذِكْرَتِ عِنْدِهِ وَ لَمْ يَصِلْ عَلَيَّ».

بخیل ترین مردم کسی است که نام من نزد او برده شود و آن شخص صلوات نفرستد. (۲)

۳. هنگام بوییدن گل

۳. هنگام بوییدن گل

یکی از مواردی که صلوات فرستادن مورد تأکید قرار گرفته است، هنگام بوییدن گل است. در احادیث آمده است:

[۳۳] «عن مالك الجهيني قال: ناولت أبا عبد الله الصادق عليه السلام: شَيْئاً مِنَ الرَّيَّاحِينَ فَأَخَذَهُ فَشَمَّهُهُ وَ وَضَعَهُ عَلَيَّ عَيْنَيْهِ ثُمَّ قَالَ: مَنْ تَنَاوَلَ رِيحَانَهُ فَشَمَّهَا وَ وَضَعَهَا عَلَيَّ عَيْنَيْهِ ثُمَّ

ص: ۴۷

-
- ۱- ۱. تفسیر الامام العسکری علیه السلام، ص ۴۴۷ و ۴۴۸؛ مدینه المعجزه، ج ۱، ص ۴۵۵؛ بحار الانوار، ج ۹، ص ۳۲۵.
 - ۲- ۲. حدیث ۱ تا ۵ کنز العمال، ۲۱۴۷، ۲۱۴۹، ۲۱۵۳، ۲۲۴۳ و ۲۱۴۴ (حدیث ۵، بحار، ج ۹۴، ص ۵۵)؛ تفسیر ابن کثیر، ج ۳، ص ۵۲۰؛ تاریخ مدینه دمشق، ج ۵۹، ص ۳۳۵.

قَالَ: اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ لَمْ تَقْعْ عَلَى الْأَرْضِ حَتَّى يُغْفَرَ لَهُ».

مالک می گوید: گلی به حضرت امام جعفر صادق علیه السلام دادم، گرفتند و بوییدند و بر هر دو دیده گذاشتند. پس فرمودند: هر که گلی را بگیرد و بویید و بر دیده ها بگذارد و بگوید:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

هنوز بر زمین نگذاشته باشد؛ گناهایش آمرزیده می شود. (۱)

هم چنین پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود:

[۳۴] «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ وَ لَمْ يَصِلْ عَلَيَّ آلِي لَمْ يَجِدْ رِيحَ الْجَنَّةِ».

کسی که بر من صلوات بفرستد ولی بر آل من صلوات نفرستد بوی بهشت را استشمام نخواهد کرد. (۲)

و نیز فرمود:

[۳۵] «مَنْ نَسِيَ الصَّلَاةَ عَلَيَّ أَخْطَأَ طَرِيقَ الْجَنَّةِ».

کسی که صلوات بر من را فراموش کند، راه بهشت را گم کرده است. (۳)

ص: ۴۸

۱- ۱. آثار و برکات صلوات، ص ۵۳؛ روضه الواعظین، ص ۳۲۷؛ وسائل الشیعه، ج ۲، ص ۱۷۱، ح ۱۸۴۹؛ بحار الانوار، ج ۹۲، ص ۳۴۷، ح ۲.

۲- ۲. أمالی صدوق، ص ۲۶۷، ح ۲۹۱؛ وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۰۳، ح ۹۱۱۷؛ بحار الانوار، ج ۸، ص ۱۸۶، ح ۱۵۰.

۳- ۳. أمالی صدوق، ص ۱۴۵، ح ۲۳۶؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۵۳، ح ۲۰؛ تفسیر ابن کثیر، ج ۳، ص ۵۲۰؛ الدر المثور، ج ۵، ص ۲۱۸؛ میزان الاعتدال، ج ۱، ص ۳۸۷.

یعنی درود بر پیامبر صلی الله علیه و آله چنان ارجمند است که فراموش کننده آن از مسیر آسان بهشت دور می گردد یا آن که فراموش کردن ذکر صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله باعث فراموشی دستورات آن حضرت شده و انسان را از مسیر بهشت دور می سازد.

۴. پیامبر و اولین منبر

۴. پیامبر و اولین منبر

پیامبر آمین گفت

پیامبر صلی الله علیه و آله در میان مسجد النبی در حالی که پشت به یکی از ستون هایش داده بود، خطبه می خواند. خانمی پیشنهاد کرد که چون خواهر زاده ام نجار است منبری برای شما بسازد که مورد استقبال آن حضرت قرار گرفت. برای اولین بار که آن حضرت قدم روی پله های آن نهاد، سه بار در سه پله آن «آمین» گفت که نظر همه حضار را به خود جلب کرد.

[۳۶] «عن جابر بن عبد الله أنّ النبي صلى الله عليه وآله رقى المنبر فلما رقى الدرجة الأولى قال: آمين ثم رقى الثانية فقال: آمين، ثم رقى الثالثة فقال: آمين، فقالوا: يا رسول الله سمعناك تقول آمين ثلاث مرّات، قال: لما رقيت الدرجة الأولى جاءني جبرئيل فقال: شقي عبد أدرك رمضان فانسخ منه و لم يغفر له، فقلت: آمين، ثم قال: شقي عبد أدرك والديه أو أحدهما فلم يدخلا الجنّة، فقلت: آمين، ثم قال: شقي عبد ذكرت عنده و لم يصلّ عليك، فقلت: آمين».

ص: ۴۹

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله در مسجد به ستونی که بعداً به عنوان ستون خانه شهرت یافت پشت داده سخنرانی می کرد تا آن که به دست بعضی از مؤمنان، منبری ساخته شد که دارای چند پله بود. آن حضرت در اولین مرتبه ای که پای مبارک را بر پله اول منبر نهاد فرمود: «آمین». سپس بر پله دوم پاگذارد و فرمود: «آمین». در حال بالا رفتن به پله سوم نیز فرمودند: «آمین». پس از پایان خطبه آن حضرت، اصحاب حاضر در مجلس از سر آمین بدون دعا سؤال نمودند. حضرت پاسخ دادند: دعا کننده جبرئیل بود و چون بر پله اول پانهادم دعا کرد و گفت: «هر کسی که پدر و مادر خود را درک کند ولی از راه به جهت خدمت به آنان آمرزیده نشود از رحمت خداوند، دور باد!» پس به من گفت آمین بگویم و گفتم. وقتی بر پله دوم منبر پانهادم، جبرئیل دعا کرد و گفت: «هر کس نام تو در نزد او برده شود و صلوات نفرستد و به آن حال بمیرد، به دوزخ درآید و خداوند وی را از رحمت خود دور سازد.»

پس به من گفت آمین بگویم و من گفتم. و وقتی به پله سوم پانهادم، جبرئیل گفت: «هر کسی که شب قدر و ماه مبارک رمضان را دریابد و آمرزیده نشود، از خدای متعال دور باشد.»

سپس به من گفت: بگو آمین و من نیز آمین گفتم. (۱)

ص: ۵۰

۱ - ۱. جلاء الافهام، ص ۶؛ مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۳۵۲؛ مسلسل ۶۰۷۰؛ تفسیر الدر المنثور، ج ۵، ص ۲۱۷؛ الادب المفرد للبخاری، ص ۱۴۰؛ المعجم الكبير للطبرانی، ج ۱۹، ص ۱۴۴؛ الدر المنثور، ج ۵، ص ۲۱۷؛ بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۸۷.

اعجاز صلوات و نابود شدن گناهان

اعجاز صلوات و نابود شدن گناهان

[۳۷] در بسیاری از احادیث آمده است :

قال رسول الله صلى الله عليه و آله : «من صلى عليّ مرّة لا يبقى عليه من المعصية ذرّة؛ پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود: کسی که یک بار به گونه ای خالصانه و خدا پسند بر من صلوات بفرستد همه گناهان او در معرض غفران قرار می گیرد» (۱). البته این حدیث در منابع مختلف با تعابیر مختلفی مشاهده می شود از جمله در مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۳۳۴ آمده است: «من صلى عليّ مرّة لم يبق عليه من المعصية ذرّة» همچنین در کتاب اللمعه البيضاء نوشته تبریزی انصاری، ص ۴۹۲ آمده است: «من صلى عليّ مره لم يبق من ذنوبه ذره» البته در کتاب بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۶۳ نیز آمده است : «من صلى عليّ مره فتح الله عليه باب من العافيه و قال صلى الله عليه و آله : من صلى عليّ مره لم يبق من ذنوبه ذره».

یکبار از کسی، صلواتی نثار من بنمود با صداقت و اخلاص راستین

نابود می شود همه جرم و گناه او شرط آن که حقّ ناس نباشد بدان قرین

اعجاز صلوات و تأمین عافیت و تندرستی

اعجاز صلوات و تأمین عافیت و تندرستی

[۳۸] پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله همواره ، امت را به اهتمام بر صلوات تأکید می داشت . در حدیث آمده است :

قال رسول الله صلى الله عليه و آله : «من صلى عليّ مره فتح الله عليه باب

ص: ۵۱

من العافیه؛ کسی که یک بار به گونه ای خالصانه و خدایسند بر من درود نثار کند پروردگار حکیم دری از تندرستی و عافیت را به روی او می گشاید». (۱)

از این حدیث به دست می آید که آدمی با مشغول شدن به ذکر صلوات مورد مرحمت الهی قرار می گیرد و یکی از تجلیات مرحمت الهی تأمین سلامتی و عافیت برای آدمی است.

اعجاز صلوات و اجابت دعا شد و تصفیه اعمال

اعجاز صلوات و اجابت دعا شد و تصفیه اعمال

[۳۹] در حدیث از پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله آمده است:

«صَيَّلَاتُكُمْ عَلَيَّ إِجَابَةٌ لِدُعَائِكُمْ وَ زَكَاةٌ لِأَعْمَالِكُمْ؛ صلوات شما بر من، مایه اجابت دعا و رشد و بالندگی و پاکی اعمال شماست». (۲)

شاعر می گوید:

صلوات و درودهای شما مایه عزت دعای شماست

باعث پاکسازی کردار عامل رفعت سرای شماست

بهتر است از دعا

بهتر است از دعا

[۴۰] در برخی از احادیث آمده است که صلوات بر پیامبر صلی الله علیه و آله : افضل است بر دعای در حق خودت «الصلوة علی النبی افضل من الدعاء لنفسه». (۳)

ص: ۵۲

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۹۱، ص ۶۳.

۲-۲ . وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۹۶؛ امالی طوسی، ص ۲۱۵.

۳-۳ . اللمعه البیضاء، ص ۴۹۲.

حکمت تأکید صلوات

پاسخ به یک پرسش

چرا پرداختن به ذکر صلوات در فرهنگ اسلامی مورد تأکید فراوان است؟

پاسخ: اولاً صلوات درود برتر است و صلوات بهترین راه اظهار ادارت به پیشگاه اهل بیت اطهار علیهم السلام است و ازین راه متقابلاً آدمی چه در دنیا و چه در آخرت، مورد عنایت آنان قرار می گیرد.

ثانیاً: صلوات «ذکر اکبر» است و در پیشگاه الهی دارای جایگاه ویژه ای می باشد که آدمی با پرداختن به صلوات به خدا نزدیک شده و آبروی خاصی به دست می آورد.

ثالثاً: صلوات، مایه توجه کردن قلب آدمی به انسان های برتر و محبوب درگاه خداست. بدیهی است آنگاه که قلب آدمی متوجه کسی باشد در واقع آدمی نوعی ارتباط قلبی با او برقرار کرده است و این ارتباط که به نوبه خود، نوعی مجالست با آن طرف، محسوب می شود تأثیر خاصی را در قلب آدمی بر جای می نهد. در واقع آدمی از راه صلوات، همنشین با پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله ، علی مرتضی امیرالمؤمنین علیه السلام ، فاطمه

زهره‌ها علیهاالسلام، و امام حسن علیه السلام و امام حسین علیه السلام و سایر آل محمد صلی الله علیه و آله گشته، لحظاتی را در محضر آنان به سر می برد و دقایقی را با آنان سپری می کند که بسیار سرنوشت ساز و حیات بخش است.

رابعاً: ذکر صلوات آدمی را به دیار محبوبان درگاه خدا می برد و آدمی از این راه از چنگ احساس غربت و نیز احساس بی پشتوانگی آزاد می شود و احساس می کند که با کسانی در ارتباط است که در روز دشوار و موارد خطر، دست وی را می گیرند. بر این اساس همواره، در زندگی احساس غرور و توانمندی کرده، هنگام بروز ناملایمات دچار اضطراب و آشفتگی نمی شوند.

علامه نهایندی در کتاب خزینه الجواهر حکمت هایی را درباب صلوات ذکر می کند. او می نویسد:

۱. حکمت اول در صلوات حق تعالی بر آن حضرت آن است که به امت بفهماند که حق تعالی با وجود بی نیازی و استغنائی ذاتش، بر آن حضرت صلوات می فرستد. پس مؤمنان با حاجت به شفاعت آن حضرت علیه السلام اولی هستند که صلوات بر آن جناب بفرستند.

۲. حکمت دیگر صلوات این است که امت، ادای بعضی از حقوق آن حضرت را کرده باشند.

۳. حکمت دیگر آن است که روح انسان به واسطه

ضعف، استعداد قبول انوار الاهیة را ندارد، مگر وقتی که یک سنخیت میان خود و ارواح انبیا ایجاد کند تا انوار فایضه از عالم غیب بر ارواح انبیا منعکس بر وی شود و استحکام علاقه ایشان به روح مقدّس نبوی صلی الله علیه و آله به واسطه استفاضه انوار مقدّس، موقوف به واسطه صلوات است که بر آن حضرت می فرستد. این جاست که پیامبر صلی الله علیه و آله فرمودند: «نزدیک ترین افراد به من در روز قیامت کسی است که بیش تر بر من صلوات بفرستد».

۴. حق تعالی چون به رسول خود صلوات فرستاد، یعنی این که بزرگان خود را فراموش نکرد «هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ» تا بدانید وقتی که در دنیا به صلوات یاد کرد، فردا نیز در قیامت امید آن است که به رحمت و مغفرت نیز یاد کند و ما را به برکت آن حضرت، فرو نگذارد. (۱)

نتیجه

نتیجه ای که از توجه به مطالب این نوشته و اهتمام به «ذکر برتر الهی» یعنی صلوات به دست می آید آن است که:

الف) ذکر از جمله ذکر صلوات، همواره از عوامل تقویت ایمان به خدا بوده و مایه توجه انسان به پروردگار متعال می شود.

ص: ۵۵

ب) برخوردار شدن از الطاف گران سنگ الهی، روش هایی دارد که ذکر صلوات آسان ترین آن ها است.

ج) از راه توجه به ذکر صلوات است که آدمی از اعجاز مختلف ذکر صلوات بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله برخوردار می گردد.

د) پرداختن به ذکر الهی، از جمله صلوات را باید در جامعه به ویژه برای نسل جوان ترویج کنیم.

ص: ۵۶

۱. احتجاج، احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی (۵۴۸ هـ) دار النعمان، نجف اشرف، ۱۳۸۶ هـ.
۲. اختصاص، شیخ مفید (۴۱۳ هـ) جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ دوم، ۱۴۱۴ هـ.
۳. اربعین البلدانیه، ابن عساکر (۵۷۱ هـ) دار الفکر المعاصر، بیروت، ۱۴۱۱ هـ.
۴. اربعین، شیخ بهائی (۱۰۳۱ هـ) دفتر نشر نوید اسلام، قم، چاپ سوم.
۵. ارشاد القلوب، الحسن بن ابی الحسن دیلمی (قرن ۸ هجری) دار الاسوه، تهران، چاپ اول، ۱۴۱۷ هـ.
۶. اعلام الدین، الحسن بن الحسن دیلمی (قرن ۸ هجری)، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، قم، چاپ اول، ۱۴۰۸ هـ.
۷. اقبال الاعمال، سید ابن طاووس (۶۶۴ هـ) دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۴۱۴ هـ.
۸. الادب المفرد، محمد بن اسماعیل بخاری (۲۵۶ هـ) مؤسسه الکتب الثقافیه، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۶ هـ.
۹. الارشاد الی سبیل الرشاد، القاسم بن محمد بن علی (۱۰۲۹ هـ) دار الحکمه الیمانیه صنعاء، چاپ اول،

١٠. الأمالى، شيخ صدوق، (٣٨١ هـ)، بنياد بعثت، قم، چاپ اول، ١٤١٧ هـ.
١١. الأمالى، شيخ طوسى، (٤٦٠ هـ)، بنياد بعثت، قم، چاپ اول، ١٤١٤ هـ.
١٢. الأمالى، شيخ مفيد، (٤١٣ هـ)، جامعه مدرسين حوزه علميه، قم، ١٤٠٣ هـ.
١٣. بحار الانوار، محمد باقر مجلسى، (١١١١ هـ)، مؤسسه الوفاء بيروت، چاپ دوم، ١٤٠٣ هـ.
١٤. بدايه والنهايه، ابن كثير (٧٧٤ هـ) دار احياء التراث العربى، بيروت، ١٤٠٨ هـ.
١٥. بشاره المصطفى، محمد بن أبى القاسم طبرى (قرن ٦ هجرى) مؤسسه النشر الاسلامى، قم، چاپ دوم، ١٤٢٢ هـ.
١٦. پرورش روح، سيد محمد شفيعى مازندراني، انتشارات دفتر تبليغات اسلامى.
١٧. تاريخ اليعقوبى، احمد بن جعفر بن وهب (٢٨٤ هـ) دار صادر، بيروت.
١٨. تاريخ مدينه دمشق، ابن عساكر (٥٧١ هـ) دار الفكر، بيروت، ١٤١٥ هـ.
١٩. تأويل الآيات، شرف الدين حسيني استر آبادى (قرن ١٠ هجرى)، مدرسه الامام المهدي عليه السلام، قم، چاپ اول، ١٤٠٧ هـ.
٢٠. تتمه المنتهى، شيخ عباس قمى، انتشارات

۲۱. تحف العقول، ابن شعبه حرّانی، (قرن ۴ هجری)، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۴۰۴ هـ.
۲۲. تفسیر ابن کثیر، اسماعیل بن کثیر دمشقی (۷۷۴ هـ) دار المعرفه، بیروت، ۱۴۱۲ هـ.
۲۳. تفسیر الاصفی، مولا محسن فیض کاشانی، (۱۰۹۱ هـ)، سال چاپ ۱۳۵۳ هـ.
۲۴. تفسیر الامام العسکری، امام حسن بن علی عسکری علیه السلام، (۲۶۰ هـ) مدرسه الامام المهدي، قم، چاپ اول، ۱۴۰۹ هـ.
۲۵. تفسیر الدر المنثور، جلال الدین سیوطی (۹۱۱ هـ) دار المعرفه، بیروت، چاپ اول، ۱۳۶۵ هـ.
۲۶. تفسیر القرآن العظیم، ابن ابی حاتم رازی، (۳۲۷ هـ)، المكتبة العصریه، بیروت، ۱۴۱۹ هـ.
۲۷. تفسیر الکشاف، جار الله محمود بن عمر زمخشری (۵۳۸ هـ) مصطفى البابی الحلبي، مصر، ۱۳۸۵ هـ.
۲۸. تفسیر الكنز الدقائق، میرزا محمد مشهدی، (۱۱۲۵ هـ) چاپخانه علمیه، قم، ۱۴۰۹ هـ.
۲۹. تفسیر ثعلبی، ثعلبی، (۸۷۵ هـ)، دار احیاء التراث العربی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۸ هـ.
۳۰. تفسیر جوامع الجامع، شیخ طبرسی، (قرن ۶ هجری)، مؤسسه النشر الاسلامی، قم، چاپ اول، ۱۴۱۸ هـ.
۳۱. تفسیر صافی، مولى محسن فیض کاشانی، (۱۰۹۱ هـ).

ه)، مؤسسه الاعلمی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۶ ه.

۳۲. تفسیر عیاشی، محمد بن مسعود عیاشی، (۳۲۰ ه)، المکتبه الاسلامیه، تهران.

۳۳. تفسیر فخر الرازی، فخر الدین محمد بن عمر رازی، (۶۰۶ ه)، المطبعه البهیة، مصر.

۳۴. تفسیر فرات، فرات بن ابراهیم کوفی، (۳۵۲ ه)، وزارت ارشاد اسلامی، تهران، چاپ اول، ۱۴۱۰ ه.

۳۵. تفسیر قرطبی، محمد بن احمد انصاری قرطبی، (۶۷۱ ه)، دار احیاء التراث العربی، بیروت، چاپ دوم، ۱۴۰۵ ه.

۳۶. تفسیر نسقی، علاء الدین علاء بغدادی، (۷۲۵ ه) دار الفکر، بیروت.

۳۷. تفسیر نور الثقلین، عبد علی بن جمعه عروسی حویزی، (۱۱۱۲ ه) مؤسسه اسماعیلیان، قم، چاپ چهارم، ۱۴۱۲ ه.

۳۸. تفسیر تیان، شیخ طوسی، (۴۶۰ ه)، مکتب الاعلام الاسلامی، قم، چاپ اول، ۱۴۰۹ ه.

۳۹. تنبیه الغافلین عن فضائل الطالبین، ابو البدر محسن بن کرامه جشمی بیهقی، (۴۹۴ ه) مرکز الغدیر، قم، ۱۴۲۰ ه.

۴۰. توحید، شیخ صدوق، (۳۸۱ ه)، جامعه مدرسین حوزه علمیه، قم.

۴۱. تهذیب الاحکام، شیخ طوسی (۴۶۰ ه) دار الکتب الاسلامیه، تهران، چاپ چهارم، ۱۳۶۵ ش.

۴۲. ثاقب فی المناقب، ابن حمزه محمد بن علی

- طوسی، (قرن ۶ هجری)، مؤسسه انصاریان، قم، چاپ اول، ۱۴۱۱ ه.
۴۳. ثواب الاعمال، شیخ صدوق، (۳۸۱ ه)، منشورات شریف رضی، قم، چاپ دوم، ۱۳۶۸ ش.
۴۴. جامع الاحادیث الشیعه، آیت الله العظمی سید حسین بروجردی، المطبعه العلمیه، قم، ۱۳۹۹ ه.
۴۵. جامع السعادات، محمد مهدی نراقی، (۱۲۰۹ ه) مؤسسه الاعلمی، بیروت، چاپ چهارم.
۴۶. جامع الصغیر، جلال الدین سیوطی (۹۱۱ ه) دار الفکر، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۱ ه.
۴۷. جلاء الافهام، ابن قیم جوزیه (۷۵۱ ه) القاہرہ، ۱۹۷۲ م.
۴۸. جمال الاسبوع، سید ابن طاووس (۶۶۴ ه) أختر شمال، چاپ اول، ۱۳۷۱ ش.
۴۹. جواهرات السنیه، حر عاملی، (۱۱۰۴ ه) مطبعه النعمان، نجف اشرف، ۱۳۸۴ ه.
۵۰. جواهر الکلام، محمد حسن نجفی، (۱۲۶۶ ه) دار الکتب الاسلامیه، تهران، چاپ دوم، ۱۳۶۵ ش.
۵۱. خزینہ الجواهر، علامہ نهاوندی از انتشارات طوس
۵۲. خصائص الائمه، شریف رضی، (۴۰۶ ه)، مجمع البحوث الاسلامیه، مشهد، ۱۴۰۶ ه.
۵۳. خصال، شیخ صدوق، (۳۸۱ ه)، انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ دوم، ۱۴۰۳ ه.
۵۴. دعائم الاسلام، النعمان بن محمد بن منصور

تمیمی مغربی، (۳۶۳ هـ)، دار المعارف، مصر، ۱۳۸۳ هـ.

۵۵. دلائل الامامه، محمد بن جریر طبری، (قرن ۴ هجری)، بنیاد بعثت، قم، چاپ اول، ۱۴۱۳ هـ.

۵۶. ذخائر العقبی، محب الدین طبری، (۶۹۴ هـ) مکتبه القدسی، القاہرہ، ۱۳۵۶ هـ.

۵۷. رجال الکشی، شیخ طوسی، (۴۶۰ هـ) مؤسسہ آل البیت علیہم السلام، قم، ۱۴۰۴ هـ.

۵۸. روضہ الواعظین، محمد بن الفتال نیسابوری، (۵۰۸ هـ)، منشورات شریف رضی، قم، ۱۳۹۶ هـ.

۵۹. روضہ، شاذان بن جبرئیل قمی، (۶۶۰ هـ) مکتبه الامین، قم، چاپ اول، ۱۴۲۳ هـ.

۶۰. سراج القلوب، ابو علی زین الدین بن علی معیری.

۶۱. سعد السعود، سید ابن طاووس، (۶۶۴ هـ)، انتشارات شریف رضی، قم، ۱۳۶۳ ش.

۶۲. سفینہ البحار، شیخ عباس قمی، (۱۳۵۹ هـ)، کتابخانہ سنائی، تہران.

۶۳. سنن الترمذی، محمد بن عیسی بن سورہ ترمذی، (۲۷۹ هـ)، دار الفکر، بیروت، ۱۴۰۳ هـ.

۶۴. سنن الکبری، أحمد بن الحسین بن علی بیہقی (۴۵۸ هـ) دارالفکر، بیروت.

۶۵. سنن أبی داود، سلیمان بن الأشعث سجستانی، (۲۷۵ هـ)، دار الفکر، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۰ هـ.

۶۶. سنن دارمی، عبداللہ بن بہرام دارمی، (۲۵۵ هـ)، مطبعہ الاعتدال، دمشق، ۱۳۴۹ هـ.

٦٧. سیده فاطمه الزهرا، محمد بیومی، چاپخانه سفیر، اصفهان، چاپ دوم، ١٤١٨ هـ.
٦٨. شرح الاخبار، ابو حنیفه نعمان بن محمد تمیمی، (٣٦٣ هـ) مؤسسه النشر الاسلامی، قم .
٦٩. شرح نهج البلاغه، ابن أبی الحدید معتزلی، ٦٥٦ هـ، دار احیاء التراث العربی، بیروت، چاپ اول، ١٣٧٨ هـ.
٧٠. صحیح ابن حبان، علاء الدین علی بن بلبان فارسی، (٧٣٩ هـ)، مؤسسه الرساله، بیروت، چاپ دوم، ١٤١٤ هـ.
٧١. صحیح البخاری، محمد بن اسماعیل بخاری، (٢٥٦ هـ)، دار الفکر، بیروت، ١٤٠١ هـ.
٧٢. صحیح مسلم، مسلم بن الحجاج نيسابوری، (٢٦١ هـ)، دار الفکر، بیروت.
٧٣. صفات الشیعه، شیخ صدوق، (٣٨١ هـ)، کانون انتشارات عابدی، تهران.
٧٤. صواعق المحرقه، ابن حجر هیثمی، چاپ مصر.
٧٥. عدّه الداعی، أحمد بن فهد حلّی، (٨٤١ هـ)، مکتبه الوجدانی، قم.
٧٦. عقد النضید، محمد بن الحسن قمی، (قرن ٧ هجری)، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ١٤٢٣ هـ.
٧٧. علل الشرایع، شیخ صدوق، (٣٨١ هـ)، المکتبه الحیدریه فی النجف الاشرف، ١٣٨٦ هـ.
٧٨. عوالی اللثالی، ابن ابی جمهور احسائی، (٨٨٠ هـ)، مطبعه سید الشهداء علیه السلام، قم، چاپ اول، ١٤٠٣ هـ.

۷۹. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، شیخ صدوق (۳۸۱ هـ) مؤسسه الاعلمی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۴ هـ.
۸۰. عیون اخبار الرضا علیه السلام ، شیخ صدوق، (۳۸۱ هـ)، مؤسسه الاعلمی، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۴ هـ.
۸۱. عیون الحکم و المواعظ، علی بن محمد اللیثی الواسطی، (قرن ۶ هجری)، دار الحدیث، قم، چاپ اول، ۱۳۷۶ ش.
۸۲. غابه المرام، سید هاشم بحرانی، (۱۱۰۷ هـ)، دار احیاء التراث العربی، بیروت، ۱۴۲۱ هـ.
۸۳. غیبه، محمد بن ابراهیم نعمانی، (۳۶۰ هـ)، انتشارات انوار الهدی، قم، چاپ اول، ۱۴۲۲ هـ.
۸۴. فصول المهمه، حر عاملی، (۱۱۰۴ هـ)، مؤسسه معارف اسلامی امام رضا علیه السلام ، قم، چاپ اول، ۱۴۱۸ هـ.
۸۵. فضائل الشیعہ، شیخ صدوق، (۳۸۱ هـ)، انتشارات عابدی، تهران.
۸۶. فضائل، شاذان بن جبرئیل قمی، (۶۶۰ هـ)، انتشارات زائر، قم، چاپ اول، ۱۳۸۱ ش.
۸۷. فضایل صلوات
۸۸. فلاح السائل، سید ابن طاووس، (۶۶۴ هـ).
۸۹. قرب الاسناد، عبدالله بن جعفر حمیری قمی، (۳۰۰ هـ)، مؤسسه آل البيت علیهم السلام ، قم، چاپ اول، ۱۴۱۳ هـ.
۹۰. قصص الانبیاء، سید نعمه الله الجزائری، (۱۱۱۲ هـ)، انتشارات هاد، تهران، چاپ سوم، ۱۳۷۷ هـ.

٩١. قصص الانبياء، قطب الدين راوندى، (٥٧٣هـ)، مؤسسه الهادى، قم، چاپ اول، ١٤١٨ هـ.
٩٢. كافى، محمد بن يعقوب كلينى رازى، (٣٢٩ هـ)، دارالكتب الاسلاميه، تهران، چاپ سوم، ١٣٨٨ هـ.
٩٣. كامل الزيارات، ابو القاسم جعفر بن محمد بن قولويه قمى، (٣٦٨ هـ)، مؤسسه النشر الاسلامى، قم، ١٤١٧ هـ.
٩٤. كتاب المؤمن، حسين بن سعيد اهوازى، (قرن ٣ هجرى)، مدرسه الامام المهدي عليه السلام، قم، چاپ اول، ١٤٠٤ هـ.
٩٥. كشف الخفاء، اسماعيل بن محمد عجلونى، (١١٦٢ هـ)، دار الكتب العلميه، بيروت، چاپ سوم، ١٤٠٨ هـ.
٩٦. كشف الغمه، على بن عيسى اربلى، (٦٨٧ هـ)، دار الكتاب الاسلامى، بيروت، چاپ اول، ١٤٠١ هـ.
٩٧. كشف اليقين، علامه حلى، (٧٢٦ هـ)، مجمع احياء الثقافه الاسلاميه، قم، چاپ اول، ١٤١٣ هـ.
٩٨. كمال الدين و تمام النعمه، شيخ صدوق، (٣٨١ هـ) مؤسسه النشر الاسلامى، قم، ١٤٠٥ هـ.
٩٩. كنز العمال، متقى هندى، (٩٧٥ هـ)، مؤسسه الرساله، بيروت، چاپ دوازدهم، ١٤٠٩ هـ.
١٠٠. لسان العرب، ابن حجر عسقلانى، (٨٥٢ هـ)، مؤسسه الاعلمى، بيروت، چاپ دوم، ١٣٩٠ هـ.
١٠١. لمعات الانوار

۱۰۲. ماه منقبه، ابن شاذان محمد بن أحمد قمی، (۴۱۳ هـ)، مدرسه الامام المهدي عليه السلام، قم، چاپ اول، ۱۴۰۷ هـ.
۱۰۳. مجموعه ورام، ورام بن ابی فراس مالکی اشتری، (۶۰۵ هـ)، دار الکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۸۸ ش.
۱۰۴. محاسبه النفس، ابراهیم بن علی کفعمی، (قرن ۹ هجری)، مؤسسه قائم آل محمد صلی الله علیه و آله، قم، چاپ اول، ۱۴۱۳ هـ.
۱۰۵. محاسن، احمد بن محمد بن خالد برقی، (۲۷۴ هـ)، دار الکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۰ هـ.
۱۰۶. محتضر، حسن بن سلیمان بن محمد حلّی، (قرن ۸ هجری)، المكتبة الحیدریه، نجف اشرف، ۱۴۹۸ هـ.
۱۰۷. مدینه المعجز، سید هاشم بحرانی، (۱۱۰۷ هـ) بنیاد معارف اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۴۱۳ هـ.
۱۰۸. مزار، محمد بن محمد بن النعمان بغدادی، (۴۱۳ هـ) دار المفید، بیروت، چاپ دوم، ۱۴۱۴ هـ.
۱۰۹. مستدرک علی الصحیحین، حاکم نسابوری، (۴۰۵ هـ)، دار المعرفه، بیروت.
۱۱۰. مستدرک وسائل الشیعه، محقق میرزا حسین نوری طبرسی، (۱۳۲۰ هـ)، مؤسسه آل البيت علیهم السلام، قم، چاپ اول، ۱۴۰۸ هـ.
۱۱۱. مسند ابن المبارک، عبدالله بن المبارک، (۱۸۱ هـ)، دار الکتب العلمیه، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۱ هـ.
۱۱۲. مسند أحمد، احمد بن حنبل، (۲۴۱ هـ)، دار

١١٣. مسند زيد بن علي، الامام الشهيد زيد بن علي بن الحسين عليه السلام ، دار مكتبه الحياه، بيروت.
١١٤. مشكاه الانوار، ابوالفضل علي طبرسي، (قرن ٧ هجري)، دار الكتب الاسلاميه، تهران، چاپ دوم، ١٣٨٥ هـ.
١١٥. مصايح الدجي
١١٦. مصادقه الاخوان، شيخ صدوق، (٣٨١ هـ)، مكتبه الامام صاحب الزمان عليه السلام ، العامه، كاظيمه، عراق، ١٤٠٢ هـ.
١١٧. مصباح الشريعه، منسوب به امام صادق عليه السلام ، مؤسسه الاعلمي، بيروت، چاپ اول، ١٤٠٠ هـ.
١١٨. مصباح المتهدج، شيخ صدوق، (٣٨١ هـ)، مكتبه الامام صاحب الزمان عليه السلام ، عامه، كاظيمه، عراق.
١١٩. معارج الوصول، محمد بن يوسف زرندی، (٧٥٠ هـ).
١٢٠. معاني الاخبار، شيخ صدوق، (٣٨١ هـ)، انتشارات اسلامي وابسته به جامعه مدرسين، قم، ١٣٦١ ش.
١٢١. معجم الاوسط، ابوالقاسم سليمان بن احمد طبراني، (٣٦٠ هـ)، دار الحرمين، ١٤١٥ هـ.
١٢٢. معجم الكبير، سليمان بن أحمد لخمى طبراني (٣٦٠ هـ) دار إحياء التراث العربى، بيروت، چاپ دوم، ١٤٠٤ هـ.
١٢٣. مقنع، شيخ صدوق، (٣٨١ هـ)، مؤسسه الهادى،

قم، چاپ اول، ۱۴۱۵ هـ.

۱۲۴. مقنعه، شیخ مفید (۴۱۳ هـ) جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۰ هـ.

۱۲۵. مکارم الاخلاق، رضی الدین الحسن بن الفضل طبرسی، (قرن ۶ هجری)، انتشارات شریف رضی، قم، چاپ ششم، ۱۳۹۲ هـ.

۱۲۶. مناقب ابن شهر آشوب، محمد بن علی بن شهر آشوب، (۵۸۸ هـ)، المكتبة الحیدریه، نجف اشرف، ۱۳۷۶ هـ.

۱۲۷. مناقب الامام امیرالمؤمنین علیه السلام، محمد بن سلیمان کوفی، (۳۰۰ هـ)، مجمع اخفاء الثقافه الاسلامیه، قم، چاپ اول، ۱۴۱۲ هـ.

۱۲۸. مناقب، موفق بن أحمد بن محمد بن مکی خوارزمی (۵۶۸ هـ) مؤسسه النشر الاسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۴۱۱ هـ.

۱۲۹. من لا یحضره الفقیه، شیخ صدوق، (۳۸۱ هـ)، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ دوم، ۱۴۰۴ هـ.

۱۳۰. میزان الاعتدال، محمد بن احمد بن عثمان ذهبی، (۷۴۸ هـ) دار المعرفه، بیروت، چاپ اول، ۱۳۸۲ هـ.

۱۳۱. نظم درر السمطین، محمد بن یوسف زرنندی، (۷۵۰ هـ)، مکتبه الامام امیر المؤمنین علیه السلام، اصفهان، چاپ اول، ۱۳۷۷ هـ.

۱۳۲. نهج البلاغه، شرح محمد عبده.

۱۳۳. نهج الفصاحه، ترجمه ابو القاسم پاینده، انتشارات

ص: ۶۸

جاویدان، تهران.

۱۳۴. وسائل الشیعه، محمد بن الحسن حرّ عاملی، (۱۱۰۴ هـ)، مؤسسه آل البیت علیهم السلام، قم، چاپ دوم، ۱۴۱۴ هـ.

۱۳۵. ینایع الموده، سلیمان بن ابراهیم حنفی قندوزی (۱۲۹۴ هـ) دار اسوه، قم، چاپ اول، ۱۴۱۶ هـ.

ص: ۶۹

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریان‌های اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می‌نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹



مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW



برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

